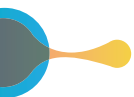

KIT PER A
LA CREACIÓ
DE LA VISIÓ
DE CENTRE

Índex

• Introducció	4
• Objectius del recurs	4
• A qui va dirigit?	4
• Com s'estructura el recurs?	4
1. Situem-nos: en quina fase del procés de canvi ens trobem?	5
2. Orientacions sobre la visió de centre	7
• Què és la visió d'un centre educatiu?	8
• Per què parlem de "la visió d'un centre educatiu l'any 2030"?	8
• A qui es dirigeix la visió de centre? Per a què serveix?	8
• Com és el procés de creació de la visió de centre?	9
• Com és una visió de centre? Quina forma pot prendre?	9
• Com es pot saber si un centre té una visió sòlida i integrada?	10
3. Procés participatiu de creació de la visió de centre	12
• Part I: Participació de l'alumnat "Reimaginem l'escola"	15
Dinàmica #1: Reimaginem l'escola (adreçada a l'alumnat d'educació infantil)	15
Dinàmica #2: Reimaginem l'escola (adreçada a l'alumnat de CI i CM d'educació primària)	17
Dinàmica #3: Reimaginem l'escola (adreçada a l'alumnat de CM i CS d'educació primària i al d'educació secundària)	26
Proposta addicional per a l'alumnat de CM i CS d'educació primària o per al d'educació secundària	35
• Part II: Participació del claustre "Reimaginem l'escola"	37
• Part III: Participació de les famílies "Reimaginem l'escola"	45
• Part IV: Síntesi de la visió de centre	55
4. Comunicació de la visió	56
• Part V: Cinc dinàmiques per a la comunicació de la visió	60
• Part VI: Presentació de la visió a la comunitat educativa	62

Introducció

Aquest és el recurs principal que el programa Escola Nova 21 ha generat per acompanyar els centres educatius en el procés de creació de la seva visió de centre. En concret, aquest recurs conté una breu aproximació teòrica al concepte de visió de centre i una proposta de dinàmica per tal de crear aquesta visió a través d'un procés participatiu amb tota la comunitat educativa. Per acabar, també es proposen unes orientacions per portar a terme una comunicació efectiva de la visió.

Objectius del recurs

A través d'aquest recurs es pretén que els equips impulsors dels centres:

- Aprofundeixin sobre què és la visió d'un centre educatiu, les seves característiques i les seves funcions.
- Disposin d'una dinàmica que els ajudi en el procés de creació de la visió del seu centre.
- Tinguin recursos a l'hora de comunicar el procés de creació de la visió de centre i el seu resultat final.

A qui va dirigit?

Als claustres dels centres educatius adherits al programa Escola Nova 21, especialment als equips impulsors d'aquests centres, que poden liderar el procés de creació de la visió.

Com s'estructura el recurs?

El recurs es divideix en tres blocs principals:

- **Orientacions sobre la visió de centre.** Aquest bloc orienta, de forma breu, sobre què s'entén per visió de centre i quines són les seves funcions i característiques principals.
- **Dinàmica per a la creació de la visió de centre.** Es tracta d'una dinàmica que els equips impulsors poden utilitzar per crear la visió de centre a través d'un procés en el qual participi tota la comunitat educativa (infants, famílies i docents).
- **Orientacions per a la comunicació de la visió de centre.** Atès que la comunicació és un element clau en el procés de creació de la visió de centre, en aquest bloc s'aporten orientacions sobre com comunicar el procés participatiu per crear la visió i, també, sobre com comunicar-ne el resultat final.

**1. Situem-nos:
en quina fase del
procés de canvi
ens trobem?**

Tot procés de canvi, en qualsevol organització, contempla un seguit de fases. El procés de canvi que plantejarem des del programa Escola Nova 21 s'inspira en les fases del model que proposen John Kotter i Holger Rathgeber [1], adaptat als centres educatius:

El “Kit per a la creació de la visió” fa referència a la tercera fase d'aquest procés: crear la visió i l'estratègia del canvi.

L'experiència dels centres impulsors d'Escola Nova 21 ens indica que és imprescindible dedicar un temps de qualitat a la reflexió sobre el centre educatiu que volem ser en el futur, fomentant el diàleg i la reflexió conjunta en el si de la comunitat educativa. Un cop tinguem clara la nostra visió de centre, podrem començar a planificar i implementar canvis que ens permetin avançar en la direcció que hem establert a través de la visió de centre.

Cada centre determinarà, segons les seves necessitats i el seu context, quina és la millor manera de definir el procés participatiu de creació de la visió i quant de temps caldrà dedicar-hi. La nostra proposta, basada en l'experiència dels centres impulsors del programa i d'altres organitzacions que han dut a terme processos de canvi, ens demostra que cal aturar-se en aquesta fase tant de temps com sigui necessari. La implicació de tota la comunitat educativa en la visió de centre, establerta a través d'aquest procés participatiu, ens permetrà, després, accelerar el procés de canvi en el propi centre.

[1] La bibliografia emprada per dissenyar les fases del procés de canvi és la següent:

KOTTER, John P. (1996) - *Al frente del cambio*. Ed. Empresa Activa; Barcelona, 2007.

KOTTER, John P. (1996) - *Nuestro iceberg se derrite. Cómo cambiar y tener éxito en situaciones adversas*. Ed Granica; Buenos Aires, 2013.

KOTTER, John P. (2014) - *Acelerar*. Ed. Conecta; Barcelona, 2015.

FULLAN, Michael - *Las fuerzas del cambio, con creces*. Ed. Akal; Barcelona, 2007.

HEATH, Dan & HEATH Chip (2010) - *Cambia el chip: Cómo afrontar cambios que parecen imposibles*. Ed. Gestión 2000; Barcelona, 2011.

2. Orientacions sobre la visió de centre

A close-up photograph of several interlocking wooden gears. The gears are made of light-colored wood and have a yellow-green tint. The image is filled with the intricate details of the gear teeth and the holes in the gear bodies. The lighting is dramatic, highlighting the texture of the wood and the mechanical precision of the gears.

“Si vols construir un vaixell, no comencis per buscar fusta, tallar taules o distribuir la feina. Evoca primer en els homes i dones l’anhel de la mar lliure i ampla”.

Antoine de Saint-Exupéry

Què és la visió d’un centre educatiu?

La visió d’un centre és l’element que reflecteix el consens de la comunitat educativa sobre com ha de ser el centre educatiu en un futur determinat. La visió alinea i implica la comunitat educativa del centre en una direcció clara i compartida.

Per tant, la visió d’un centre educatiu **NO**...

- és un element administratiu i burocràtic.
- és creada de forma unilateral per l’equip directiu.
- és un ideal sense repercussió sobre la realitat del centre ni sobre la seva comunitat educativa.

Per què parlem de “la visió d’un centre educatiu l’any 2030”?

Definir un termini concret per fer realitat el somni que volem per a la nostra escola ens aporta la dosi necessària d’urgència i, alhora, situa la visió prou lluny en el temps com per fer canvis fonamentats i ben planificats en el centre.

L’any 2030 és un moment important per a l’agenda internacional en matèria educativa: és l’any de referència en la declaració d’Incheon definida en el darrer Fòrum mundial sobre educació “[Educación 2030: Hacia una educación inclusiva y equitativa de calidad y un aprendizaje a lo largo de la vida para todos](#)”. Així doncs, creiem que és positiu sumar-nos a aquest replantejament de l’educació que promou canvis a nivell internacional i començar aquesta transformació des dels centres.

A qui es dirigeix la visió de centre? Per a què serveix?

Als infants, les famílies i els docents...

- Clarifica amb quin objectiu treballa el centre.
- Genera un llenguatge compartit.
- Motiva i implica en la direcció d’un horitzó comú.

A l'equip directiu i l'equip impulsor...

- Ajuda a determinar objectius estratègics.
- Facilita la prioritització d'accions i iniciatives.

Externament...

- Informa sobre quin és el caràcter propi del centre.
- Ajuda a generar aliances i col·laboracions amb altres entitats i persones.

Com és el procés de creació de la visió de centre?

- **Participatiu:** infants, famílies i docents s'impliquen en la reflexió i debat.
- **Finit:** el procés té una data d'inici i de tancament clares.
- **Finalista:** es reflexiona i es debat sobre què es vol aconseguir, no sobre com aconseguir-ho.
- **Obert:** no existeixen barreres ni límits, es pensa més enllà de la normativa actual.
- **Celebrat:** s'acaba amb una celebració amb tota la comunitat educativa del centre.

Com és una visió de centre? Quina forma pot prendre?

- És **inspiradora** per a tota la comunitat educativa i per a la societat.
- És **útil**, repercuteix sobre el funcionament quotidià del centre i l'orienta.
- És **clara**, el llenguatge que conté és entenedor per a tothom.
- És **concisa**, expressa les idees clau en poques paraules.

La visió de centre concreta els quatre eixos del marc d'escola avançada (Propòsit, Pràctiques, Avaluació i Organització) en el context i l'entorn del propi centre. Per tant, una orientació útil a l'hora de donar forma a la visió és partir dels quatre eixos del marc d'escola avançada. Algunes qüestions que poden inspirar la concreció dels quatre eixos del marc d'escola avançada en la visió de centre són:

Sobre el **Propòsit**

- Quin model de persona volem educar?
 - Quins valors volem que tinguin els infants en acabar la seva etapa al centre?
 - Quines volem que siguin les competències dels infants en acabar la seva etapa al centre?
 - Quins volem que siguin els trets de caràcter dels infants en acabar la seva etapa al centre?
- Per a quina societat volem educar?
- Quin és el rol de l'escola en la societat?

Sobre les **Pràctiques d'aprenentatge**

- Quines metodologies i pràctiques d'aprenentatge volem que predominin al centre l'any 2030 que contribueixin a l'assoliment del propòsit educatiu?

- Quin volem que sigui el rol dels infants i del professorat en el procés d'ensenyament-aprenentatge?
- Com ens imaginem un dia d'un infant al centre? I d'un professor?
- Qui i com determinarà els objectius d'aprenentatge?

Sobre l'**Avaluació**

- Com farem el seguiment, valoració i avaluació dels infants l'any 2030?
- Qui participarà de l'avaluació?
- Què s'avaluarà?
- Com s'avaluarà?

Sobre l'**Organització**

- Com volem que siguin els entorns d'aprenentatge del nostre centre l'any 2030? Com volem que siguin els espais? Com volem que siguin els horaris? De quina manera agruparem als infants?
- Com s'organitzarà el professorat?
- Com volem que sigui la relació entre les famílies i el centre? I amb altres persones i institucions de l'entorn?

D'entre les qüestions anteriors, n'hi ha una que és la més rellevant de totes: “**Quin model de persona volem educar?**”, juntament amb totes les subpreguntes de què està composta. Consensuar amb la comunitat educativa **com serà un infant quan acabi la seva etapa al centre** (quins valors tindrà, quines competències i quins trets de caràcter) és imprescindible, ja que les pràctiques d'aprenentatge, l'avaluació i l'organització estaran al servei d'aquest propòsit educatiu.

Per últim, és útil que el centre pugui sintetitzar la seva visió en un lema breu (aproximadament 20 paraules). Disposar d'un lema breu facilitarà la comunicació interna i externa. A més, l'exercici de construir-lo obliga la comunitat educativa a consensuar què és allò imprescindible de tota la visió i ha de quedar, per tant, representat al lema del centre.

Com es pot saber si un centre té una visió sòlida i integrada?

A continuació es presenta un llistat d'indicadors, no exhaustiu, sobre alguns dels elements presents en aquells centres que disposen d'una visió integrada en la comunitat educativa.

Pel que fa als **infants i a les famílies**...

- Coneixen i comparteixen la visió de centre?
- Estan implicats a l'hora d'actuar i avançar en la direcció de la visió?

Pel que fa als **docents**...

- Coneixen i comparteixen la visió de centre?
- Utilitzen un llenguatge i discurs comú, que figura a la visió de centre?

- Les experiències d'aprenentatge que porten a terme estan alineades amb la visió?

Pel que fa a l'equip **directiu**...

- Fixa objectius estratègics prenent com a referència la visió de centre?
- Prioritza les accions i iniciatives a impulsar en funció de la visió de centre?
- Quan un nou docent o família s'incorpora a la comunitat educativa del centre, la integració de la visió és un dels elements centrals de l'acollida?

Pel que fa a la **comunicació interna**...

- La visió és present, de forma explícita i implícita, als diferents entorns d'aprenentatge del centre?
- A les reunions amb famílies es fa referència a la visió?
- A les reunions de claustre es fa referència a la visió?

Pel que fa a la **comunicació externa**...

- Entitats i persones de l'entorn del centre coneixen quin és el seu caràcter propi? Saben per què el centre és diferent d'altres centres?
- A la pàgina web del centre i altres canals de comunicació externa, hi figura la visió?

Pel que fa als **elements formals**...

- La visió concreta els 4 eixos del marc d'escola avançada en el context i l'entorn del centre?
- L'element central del Projecte Educatiu de Centre és la visió?
- La visió és inspiradora, útil, clara i concisa?

3. Procés participatiu de creació de la visió de centre

Aspectes previs al procés participatiu

Per portar a terme el procés participatiu per a la creació de la visió de centre és rellevant:

- Que el claustre de docents hagi aprofundit en el marc d'escola avançada i els quatre eixos que el componen. Per fer-ho, l'equip impulsor pot utilitzar el "[Kit de dinàmiques per aprofundir en el marc d'escola avançada](#)".
- Que l'equip impulsor tingui una idea clara i compartida sobre què és la visió de centre i quines funcions i característiques té. Per fer-ho, més enllà de l'apartat "Orientacions sobre la visió de centre" d'aquest document, els membres de l'equip poden utilitzar la dinàmica "[El Calamar de la visió](#)" que es va portar a terme durant la 4a trobada de les xarxes locals.

Organització del procés participatiu

En aquest apartat trobareu algunes propostes per planificar el procés participatiu de creació de la visió amb la comunitat educativa. L'equip impulsor podrà adaptar o canviar l'estructura i les dinàmiques proposades segons el context i les necessitats del propi centre.

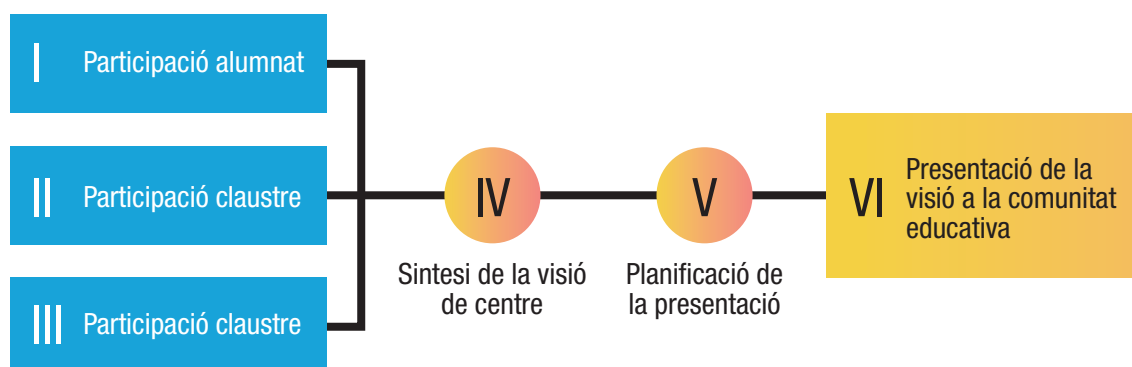
La proposta de procés participatiu s'estructura en sis parts:

- Part I: Participació de l'alumnat
- Part II: Participació del claustre
- Part III: Participació de les famílies
- Part IV: Síntesi de la visió de centre
- Part V: Planificació de la presentació
- Part VI: Presentació de la visió a la comunitat educativa

La dinàmica de treball ajudarà que cada col·lectiu elabori propostes de visió en forma de murals, mapes conceptuals i dibuixos adients a la tipologia dels col·lectius: claustre, alumnat i famílies.

Les parts I, II i III de l'estructura proposada podrien dur-se a terme en paral·lel o en un ordre diferent a aquest.

Les parts V i VI es desenvolupen a l'apartat 4. Comunicació de la visió d'aquest document.

Cada centre hauria d'adaptar o modificar l'estructura proposada segons el context i necessitats pròpies. Així mateix, els temps dedicats a cadascuna de les fases d'aquest procés es podran ampliar o accelerar segons la situació concreta de cada centre, podent-hi dedicar des d'uns dies fins a diversos mesos, segons convingui.

L'exemple del projecte Horitzó2020 (Jesuïtes Educació)

A l'enllaç <http://h2020.fje.edu/materials/v02-descobrint-lhoritzo/> trobareu un vídeo explicant el procés participatiu de creació de la visió elaborat per Jesuïtes Educació en el marc del projecte Horitzó2020. Pot ser útil per inspirar l'equip impulsor i l'equip directiu abans de començar el procés en el propi centre.

Al mateix enllaç trobareu més informació i materials del projecte Horitzó2020.

Part I: Participació de l'alumnat

“Reimaginem l'escola”

És important implicar tot l'alumnat en la creació de la visió de centre. Ells i elles són els protagonistes del procés d'ensenyament-aprenentatge i, per tant, la seva opinió és molt important.

Una proposta d'estructuració de la participació de l'alumnat és la creació del “dia de reimaginar l'escola”, en el qual s'aturen les classes habituals per realitzar la dinàmica de creació de la visió en cadascun dels grups-classe del centre, de manera simultània. Alternativament, cada grup-classe pot establir el moment de treballar la dinàmica de creació de la visió d'acord amb els horaris habituals (per exemple, en hores assignades a tutoria).

Dinàmica #1: Reimaginem l'escola (adreçada a l'alumnat d'educació infantil)

Objectiu

En acabar aquesta dinàmica, l'alumnat d'educació infantil haurà fet propostes que orientaran la creació de la visió de centre alineada amb el marc d'escola avançada.

Temps

El temps de realització de la dinàmica proposada pot oscil·lar entre 2 i 4 hores, segons la profunditat amb què es vulguin realitzar les diferents activitats i l'edat dels infants. Cada mestre/a podrà adaptar l'estructura de la dinàmica i els temps proposats a les necessitats del grup o, fins i tot, crear la seva pròpia dinàmica mantenint l'objectiu plantejat.

Materials

Fulls blancs o cartolines, colors i materials diversos per jugar a l'escola.

Estructura de la dinàmica

Part I: Assemblea

30 minuts aproximadament

Els nens i nenes s'asseuen en cercle i el mestre/a planteja les següents preguntes, deixant temps per comentar-les una per una:

- Què és el que més us agrada de venir a l'escola?
- Quin moment del dia és el que més us agrada de l'escola?

- I el que menys?
- Quin lloc de l'escola és el que us agrada més?
- I el que menys?
- Què és el que més us agrada fer a l'escola?

Part II: L'escola de colors

30 minuts aproximadament

Començarem aquesta activitat explicant a la mainada que avui serà el dia de l'escola de colors i que dibuixarem i pintarem del color que més ens agradi les coses més importants de l'escola.

Demanarem als nens i nenes que facin el dibuix de l'escola que els agrada, o de la classe, o del pati, o dels amics i les amigues, o dels i les mestres. I, fet el dibuix, que el pintin del color que més els agradi. Serà "l'escola de colors".

Finalitzada l'activitat, el mestre/a recollirà tots els dibuixos, que podran utilitzar-se per fer una exposició el "dia de la visió de centre", si es considera oportú.

Descans

Part III: Joc simbòlic

30-45 minuts aproximadament

Convidarem els nens i nenes a jugar a fer de mestres. Tothom podrà ser mestre/a i alumne/a quan vulgui.

Es poden portar diferents objectes, com caixes de cartró de diferents mides, ninos i nines, etc. per construir la classe i els espais de l'escola.

Tancament

15 minuts aproximadament

Els nens i nenes s'asseuen en cercle i comentem com ha funcionat la dinàmica:

- A què heu jugat? Qui ha fet de mestre/a i d'alumne/a?
- Amb qui heu jugat?
- De quin color heu pintat el dibuix de l'escola? Per què?
- Què heu dibuixat?

Consideracions

- És recomanable realitzar aquesta dinàmica cap a final de curs (o a mitjan curs), ja que en cas de realitzar-la a l'inici de curs ens podríem trobar que els nens i nenes tenen poca experiència recent a l'escola i, especialment en el cas dels infants més petits, tenen més dificultats per realitzar les dinàmiques que les que tindrien a final de curs.
- El mestre/a pot prendre nota de les idees clau que sorgeixin durant la conversa, amb l'objectiu de transcriure-les en finalitzar l'activitat. O bé, si ho prefereix, pot enregistrar la conversa i les parts del joc que consideri oportunes.

Treball posterior a la dinàmica

Un cop realitzada la dinàmica, el mestre/a realitzarà les següents tasques:

- 1) Recollir els dibuixos de tots els alumnes i entregar-los a l'equip impulsor.
- 2) Escriure les idees principals que hagin sorgit dels alumnes durant la conversa de la primera part de la sessió o durant la realització dels dibuixos en un document titulat "Propostes de visió de centre de l'aula X" i entregar el document a l'equip impulsor.

Algun membre de l'equip impulsor s'encarregarà de fer fotografies o vídeos curts durant la dinàmica, els quals es podran utilitzar al final del procés, en l'acte de presentació de la visió a la comunitat educativa.

Dinàmica #2: Reimaginem l'escola (adreçada a l'alumnat de CI i CM d'educació primària)

A través d'aquesta dinàmica, els nens i nenes de primària podran debatre i valorar quina escola volen. Faran un exercici de creativitat i imaginació projectant-se i imaginant quina escola voldrien tenir. Serà una activitat de somiar desperts.

Els nois i noies, dividits en grups, produiran el resultat de la seva aportació de manera creativa, escollint el format que vulguin: un mural, una poesia, un conte, una cançó, una maqueta, un dibuix, etc.

Objectiu

En acabar aquesta dinàmica, l'alumnat haurà identificat els elements clau de la visió de futur del seu centre alineada amb el marc d'escola avançada.

Participants

La dinàmica es realitzarà en grup gran (20-30 alumnes).

Per a la primera part de la sessió, distribuïrem l'aula en grups de 4 persones.

Per a la segona part de la sessió, distribuïrem l'aula en 4 grups.

Temps

El temps de realització de la dinàmica proposada pot oscil·lar entre 2 i 4 hores, segons la profunditat amb què es vulguin realitzar les diferents activitats i l'edat dels infants. Cada professor podrà adaptar l'estructura de la dinàmica i els temps proposats a les necessitats del grup o, fins i tot, crear la seva pròpia dinàmica mantenint l'objectiu plantejat. Moltes de les activitats proposades poden realitzar-se amb més profunditat en cas de disposar de més temps.

Materials

- Cartolines, fulls de colors, retoladors o colors.
- Ordinador, projector i altaveus.

Estructura de la dinàmica

Obertura

15-20 minuts aproximadament

Activitat d'obertura (aproximadament 15 minuts)

Els nens i nenes s'asseuen en cercle i el mestre/a comença la sessió amb algunes preguntes, per exemple:

- Què és el que més us agrada de venir a l'escola?
- Quin moment del dia és el que més us agrada de l'escola?
- Quin lloc de l'escola és el que us agrada més?
- Què és el que més us agrada fer a l'escola?
- Què és el que menys us agrada de l'escola o què us agradaria que fos diferent?
- En quin moment o amb quin tipus d'activitats creieu que apreneu més coses que valen la pena? Per què?
- En quin moment o amb quin tipus d'activitats no apreneu o apreneu poc? Per què?
- Com us sentiu durant el dia? Quins són els moments de felicitat? De nervis? De por? De curiositat? D'avorriment?

Es demanen aportacions voluntàries dels nens i nenes, deixant el temps que el mestre/a consideri oportú per a cadascuna de les preguntes.

Aquesta activitat d'obertura es fa de manera oral, no és necessari prendre nota de les respostes. L'objectiu d'aquesta activitat d'obertura és captar l'atenció dels infants i introduir l'objectiu de la sessió de creació de la visió. El mestre/a valorarà positivament totes les aportacions i posarà de manifest la diversitat d'aspectes que els nens i nenes mencionin (probablement algunes de les respostes faran referència als espais, d'altres als objectius d'aprenentatge, al professorat, als companys, als moments d'esbarjo, etc.).

El mestre/a explicarà el context de l'activitat que es realitzarà i transmetrà la importància d'aquesta sessió de treball:

- “Tota la comunitat educativa (nens i nenes de tots els cursos, professorat i famílies) duem a terme un procés participatiu per definir com volem que sigui el nostre centre l'any 2030. Aquest exercici ens servirà per imaginar el centre que voldríem tenir i, a partir d'aquí, començar un procés de canvi que ens porti a millorar el centre que tenim.”
- “Per definir aquest centre que desitgem, la vostra opinió és molt important, i per això dedicarem aquesta sessió a pensar-hi i a concretar les vostres propostes. Després, recollirem les idees de tots els nens i nenes de la resta de cursos, de les famílies, del professorat i farem una definició del centre que volem: la nostra visió de centre per al 2030.”
- “Comencem!”

Part I: Eix del Propòsit

60 minuts aproximadament

Els nens i nenes estaran asseguts en grups de 4.

Activitat 2 (aproximadament 50 minuts)

- El mestre/a pregunta: **Com t'agradaria ser quan siguis gran (quan siguis com el teu pare/mare)? A qui t'agradaria assemblar-te? Per què? Descriu les principals característiques de la persona que t'agradaria ser d'aquí a 20 anys.**
- Els nois i noies reflexionen i escriuen/dibuixen les seves respostes de manera individual. Deixarem 15 minuts per fer aquest treball. El mestre/a ha de destacar la importància de no centrar la reflexió individual només en la qüestió laboral (“vull ser cuiner, enginyera o informàtic”) sinó en les característiques de la persona que volen ser d'aquí a 20 anys.
- A continuació, els alumnes comparteixen oralment les seves idees, mostrant els seus textos o dibuixos als companys i companyes de grup. Dedicarem 15 minuts aproximadament a la posada en comú en grups.
- El mestre/a demanarà que alguns dels nens i nenes exposin els seus textos o dibuixos en veu alta. Proposem diverses opcions per fer aquesta posada en comú:
 - **Opció 1 - “D'aquí a 20 anys, al nostre grup ens agradaria ser persones...”**: una persona de cada grup explica quines idees principals han sorgit en el seu grup.
 - **Opció 2 - “D'aquí a 20 anys, m'agradaria ser...”**: una persona de cada grup exposa el seu text o dibuix.
 - **Opció 3 - “D'aquí a 20 anys, al/a la (nom company/a) li agradaria ser...”**: una persona de cada grup exposa el text o dibuix d'un dels seus companys. Dedicarem 20 minuts a aquesta posada en comú.
- El mestre/a escriu a la pissarra les característiques principals dels tipus de persones que els nens i nenes volen ser d'aquí a 20 anys, posant de manifest les semblances entre les respostes del conjunt de la classe.

Activitat 3 (aproximadament 10-15 minuts)

El mestre/a planteja la pregunta: **Què necessitem aprendre a l'escola que ens ajudi a ser les persones que volem ser d'aquí a 20 anys?**

Pot posar algun exemple per facilitar la comprensió de la pregunta. Exemples:

- A l'escola hem d'aprendre a treballar amb persones molt diferents de nosaltres.
- Hem d'aprendre a parlar en públic.

- Hem d'aprendre a descobrir què ens agrada fer i en què som bons, perquè això ens ajudarà a decidir a què volem dedicar-nos en el futur.
- Hem d'aprendre a comunicar-nos adequadament en diferents contextos.
- Hem d'aprendre a ser creatius.
- Hem d'aprendre a resoldre problemes quotidians.

Es demanen aportacions dels alumnes per contestar la pregunta plantejada, en forma de pluja d'idees. El mestre/a pot anotar les respostes a la pissarra. Es valoraran positivament totes les respostes dels alumnes, destacant-ne la diversitat.

Deixarem aquesta pluja d'idees anotada a la pissarra, ja que ens ajudarà a enfocar l'activitat de la segona part de la sessió.

A través d'aquesta activitat haurem pogut reflexionar sobre el propòsit de l'escola que volem i la importància de desenvolupar competències per a la vida, partint de la reflexió individual sobre la persona que vol ser cadascun dels nens i nenes del grup.

Descans

Part II: Eix de les Pràctiques, l'Avaluació i l'Organització

55-80 minuts aproximadament

En la primera part de la sessió hem treballat sobre el propòsit de l'escola. En aquesta segona part ens centrarem en els eixos de les Pràctiques d'aprenentatge, l'Avaluació i l'Organització.

El mestre/a comença introduint l'activitat que l'alumnat farà a continuació. Es tracta d'imaginar l'escola ideal que permeti desenvolupar al màxim les potencialitats individuals dels nens i nenes, per tal que assoleixin els aprenentatges esmentats en l'activitat 3 i puguin arribar a convertir-se en les persones que han pensat que volien arribar a ser en l'activitat 2.

Abans de començar a imaginar l'escola ideal, veurem un vídeo. La finalitat d'aquest vídeo és inspirar els alumnes perquè vegin altres models d'escola, altres espais d'aprenentatge, etc., i comencin la reflexió posterior amb la ment oberta a noves opcions i possibilitats. En cap cas no es pretén que es "copin" els exemples que mostra el vídeo, però sí inspirar els alumnes per tal que imaginin altres possibilitats per a la seva escola.

El mestre/a projectarà el següent vídeo (2m 24s de durada), que mostra alguns dels centres impulsors d'Escola Nova 21: <http://www.goo.gl/Z5ZTUJ>

Activitat 4: visualització (mínim 5 minuts)

El mestre/a proposarà una visualització de l'escola ideal amb l'objectiu de despertar la imaginació i la creativitat dels alumnes per crear la visió de centre.

“Tanquem els ulls i imaginem l'escola ideal.
 Aquesta escola té la forma que tu imaginis i el color que tu vulguis. I, a dins, els nens i nenes aprenen de la millor manera possible.
 A l'escola ideal...
 Quines activitats es farien per aprendre?
 Com es podria aprendre millor?
 Els nens i nenes treballarien sols o en grups?
 Farien servir llibres de text?
 Farien deures?
 Farien servir ordinadors?
 Quins materials farien servir?
 Per fer què?
 Tots els nens i nenes aprendrien el mateix? O farien coses diferents?
 Qui decidiria què s'aprèn?
 Quin paper tindrien els/les mestres?
 Com seria un dia en aquesta escola ideal?
 Com serien les avaluacions? Hi hauria exàmens? Hi hauria notes?
 Ens avaluaríem nosaltres mateixos? Com sabríem què hem après?
 Com serien els horaris? Serien cada setmana els mateixos?
 Com serien les tutories?
 Hi hauria hora del pati?
 Tothom sortiria al pati a la mateixa hora?
 Hi hauria descansos lliures?
 Què es faria durant els descansos?
 Com seria l'edifici?
 Com serien els espais d'aprenentatge?
 I els espais de descans?
 Com seria el mobiliari?
 Quin paper tindrien les famílies?
 Quants nens i nenes hi hauria?
 Estarien separats per edats, com ara, o d'una altra manera?
 De quin color és l'escola ideal?”

Els nens i nenes obren els ulls i es posen a treballar per descriure la seva escola ideal, seguint la dinàmica plantejada en la següent activitat.

Activitat 5: debat (mínim 20 minuts)

Es proposaran 4 àrees de treball en 4 espais diferents de la classe. El mestre/a explica quins 4 espais hi haurà:

Grup A. Aprendre a l'escola ideal

A l'escola ideal...

Quines activitats es farien per aprendre? Com es podria aprendre millor? Els nens i nenes treballarien sols o en grups? Farien servir llibres de text? Farien servir ordinadors? Quins materials farien servir? Tots els nens i nenes aprendrien el mateix? O farien coses diferents? Quin paper tindria el professorat?

Grup B. L'avaluació a l'escola ideal

A l'escola ideal...

Com serien les avaluacions? Hi hauria exàmens? Hi hauria notes? Hi hauria deures? Hi hauria treballs en grup? Ens avaluaríem nosaltres mateixos? Com sabríem què hem après?

Grup C. L'organització i el temps a l'escola ideal

A l'escola ideal...

Com serien els horaris? Serien cada setmana els mateixos? Com serien les tutories? Hi hauria hora del pati? Tothom sortiria al pati a la mateixa hora? Hi hauria descansos lliures? Què es faria durant els descansos? Els nens i nenes s'agruparien per edats, com ara, o d'una altra manera?

Grup D. L'organització i l'espai a l'escola ideal

A l'escola ideal...

Com seria l'edifici? Com serien els espais d'aprenentatge? I els espais de descans? Com seria el mobiliari? Quin paper tindrien les famílies?

Cada alumne/a triarà a quin grup de treball es vol unir.

Si el mestre/a ho considera oportú, també és possible distribuir els nens i nenes de manera aleatòria entre els 4 grups de treball.

Cada grup tindrà una còpia de les preguntes que ha de respondre.

Cada grup escollirà un secretari/a, que s'encarregarà d'anotar les idees del grup (per escrit o dibuixant).

Deixarem 20 minuts perquè cada grup generi una conversa o debat al voltant de les preguntes assignades. El secretari/a prendrà nota de les idees principals.

Activitat 6: presentem les propostes de forma creativa (mínim 30 minuts)

Passats els 20 minuts de debat i conversa, el mestre/a indicarà que és el moment de plasmar de forma creativa les propostes del grup.

Per fer-ho, cada grup podrà escollir quin format tindrà la presentació de les seves propostes, per exemple:

- Un mural
- Una poesia
- Un conte
- Una cançó
- Una maqueta
- Un dibuix
- Una breu representació teatral o *role play*.

Dedicarem aproximadament 15-30 minuts a l'elaboració d'aquests productes creatius. Si el mestre/a ho considera oportú, podem dedicar-hi més temps.

En cas que algun dels grups sigui molt nombrós, es pot dividir en dos subgrups que facin la presentació de les seves propostes en dos formats diferents.

Passats els 15 minuts d'elaboració, dedicarem 15 minuts més a les presentacions de cadascun dels grups.

Acabarem cada presentació amb un aplaudiment al grup que ha exposat la seva proposta.

Si és possible, el mestre/a pot gravar les presentacions dels alumnes per utilitzar-les durant la "festa de la visió", quan presentem la visió de centre a tota la comunitat educativa.

Tancament

5-15 minuts aproximadament

El mestre/a acabarà la dinàmica de treball amb una breu reflexió conjunta entorn de les següents qüestions:

Hem assolit l'objectiu de la dinàmica? Per què sí o per què no? Quines coses han funcionat bé? De quina manera hem treballat en aquesta dinàmica? Com ens hem sentit?

Treball posterior a la dinàmica

Un cop realitzada la dinàmica, el mestre/a:

- 1) Recull les presentacions (textos, murals, poesies, cançons, etc.) dels diferents grups.
- 2) Transcriu de la pissarra les notes corresponents a la Part I (activitats 2 i 3).
- 3) Sintetitza les idees dels nens i nenes en un únic text titulat "Proposta de visió de centre de l'aula X", amb la següent estructura:

El nostre centre l'any 2030 Proposta de visió de centre de l'aula X

*Propòsit:
síntesi de les conclusions de la Part I*

*Pràctiques:
síntesi de propostes
del grup A*

*Avaluació:
síntesi de propostes
del grup B*

*Organització:
síntesi de propostes
dels grups C i D*

- 4) Entrega la "Proposta de visió de centre de l'aula X" i les presentacions dels alumnes a l'equip impulsor.

Qüestions a tenir en compte

- **No ens centrem en el que "podem fer" sinó en el que "volem fer"**. La creació de la visió de centre consisteix a somiar què ens agradaria que fos cert per al

nostre centre l'any 2030, per la qual cosa és imprescindible desprendre's de les limitacions del moment present o de les barreres que pensem que poden impedir que s'aconsegueixin alguns dels elements desitjables. És important que el dinamitzador/a de la sessió mencioni, en l'obertura, la importància de pensar "sense barreres", i que ho recordi durant la sessió, si és necessari.

- **Fotografies i vídeos.** Algun membre de l'equip impulsor s'encarregarà de fer fotografies o vídeos curts durant la dinàmica, els quals es podran utilitzar al final del procés, en l'acte de presentació de la visió a la comunitat educativa.

Dinàmica #3: Reimaginem l'escola (adreçada a l'alumnat de CM i CS d'educació primària i al d'educació secundària)

Objectiu

En acabar aquesta dinàmica, l'alumnat haurà identificat els elements clau de la visió de futur del seu centre alineada amb el marc d'escola avançada.

Participants

La dinàmica es realitzarà en grup gran (20-30 alumnes). L'aula es distribuirà en grups heterogenis de 4 persones (grups base). Cada grup base tindrà els següents rols:

- **Portaveu:** transmet les idees del grup a la resta de companys/es.
- **Organitzador:** organitza les idees, categoritza.
- **Relator:** pren nota de les conclusions que generi el grup.
- **Moderador:** fomenta el diàleg, l'escolta activa i la participació de tots els membres del grup.

Temps

El temps de realització de la dinàmica proposada pot oscil·lar entre 3 i 5 hores, segons la profunditat amb què es vulguin realitzar les diferents activitats i l'edat dels infants. Cada professor podrà adaptar l'estructura de la dinàmica i els temps proposats a les necessitats del grup o, fins i tot, crear la seva pròpia dinàmica mantenint l'objectiu plantejat. Moltes de les activitats proposades poden realitzar-se amb més profunditat en cas de disposar de més temps.

Materials

- Pòstits (aproximadament 15 per persona).
- Paper continu.
- Per a l'activitat opcional: gomets verds, grocs i vermells (1 de cada color per persona).
- 4 cartolines grans.
- Retoladors o colors.
- Ordinador, projector i altaveus.

Estructura de la dinàmica

Obertura

15 minuts aproximadament

Els nois i noies estan asseguts en grups de 4 persones (grups base) i s'han assignat els rols als quatre membres del grup.

El professor/a comença la sessió llançant als nois i noies dues propostes:

- 1) Pensa alguna cosa que t'agradi de la teva escola/institut.
- 2) Pensa alguna cosa que no t'agradi de la teva escola/institut.

Es donen 2 minuts per pensar la resposta, de manera individual i en silenci, i després es donen 5 minuts per compartir les respostes amb la resta de membres del grup.

Aquesta activitat d'obertura es fa de manera oral, no és necessari prendre nota de les respostes. L'objectiu d'aquesta activitat d'obertura és captar l'atenció dels nois i noies i introduir l'objectiu de la sessió de creació de la visió. El professor/a pot demanar que es comparteixin algunes de les respostes en veu alta, valorant positivament totes les aportacions i posant de manifest la diversitat d'aspectes que es valoren (probablement algunes de les respostes faran referència als espais, d'altres als objectius d'aprenentatge, al professorat, als companys, als moments d'esbarjo, etc.).

El professor/a explica el context de l'activitat que es realitzarà i transmet la importància d'aquesta sessió de treball:

- “Tota la comunitat educativa (nens i nenes de tots els cursos, professorat i famílies) durem a terme un procés participatiu per definir com volem que sigui el nostre

centre l'any 2030. Aquest exercici ens servirà per imaginar el centre que voldríem tenir i, a partir d'aquí, començar un procés de canvi que ens porti a millorar el centre que tenim.”

- Per definir aquest centre que desitgem, la vostra opinió és molt important i, per això, dedicarem aquesta sessió a pensar-hi i a concretar les vostres propostes. Després, recollirem les idees de tots els nois i noies de la resta de cursos, de les famílies i del professorat, i farem una definició del centre que volem: la nostra visió de centre per a l'any 2030.”
- “Comencem!”

Part I: Eix del Propòsit

90 minuts aproximadament (+20 minuts opcionals)

Activitat 2 (mínim 20 minuts)

- El professor/a pregunta: **Com t'agradaria ser d'aquí a 20 anys? A qui t'agradaria assemblar-te? Per què? Descriu les principals característiques de la persona que t'agradaria ser d'aquí a 20 anys.**
- Els nois i noies reflexionen i escriuen/dibuixen les seves respostes de manera individual.
- Posteriorment, els alumnes comparteixen oralment les seves idees en els grups base.
- Es busquen els punts d'acord del grup (petit debat). El moderador s'encarrega que tothom participi i sigui escoltat.
- El relator de cada grup resumeix els punts d'acord i en pren nota.
- El portaveu llegeix els punts d'acord en veu alta.
- El professor/a escriu a la pissarra les idees principals de cadascun dels relators.
- S'observen les semblances entre les respostes dels diferents grups i, de manera conjunta, es genera una resposta de consens que es deixa escrita a la pissarra.

Presentació (aproximadament 15 minuts)

El professor/a presenta el canvis principals que experimentarà **la societat i l'escola del segle XXI** sobre:

- Evolució de la societat del segle XXI.
- Competències clau del segle XXI.

El professor/a fa la presentació adaptada al context, l'edat i els coneixements previs dels nois i noies del grup. Per fer-la, pot basar-se en dades objectives, utilitzar materials com presentacions digitals de suport o bé projectar un vídeo resum. A tall d'exemple, es pot triar un d'aquests dos vídeos:

- <https://www.youtube.com/watch?v=ZzdCTyMWQB8> (1m 34s, amb subtítols en castellà).
- <https://www.youtube.com/watch?v=-OiaE6l8ysg> (11m 34s, amb subtítols en castellà).
- <http://www.co-society.com/PDF/30ideas2030.pdf>

Activitat 3 (mínim 30 minuts)

- Basant-nos en la reflexió prèvia sobre la persona que ens agradaria arribar a ser d'aquí a 20 anys (activitat 2) i la breu presentació que acaba de mostrar el professor/a, ara reflexionem sobre què s'hauria d'aprendre a l'escola per poder esdevenir la persona que ens hem imaginat en la societat del segle XXI. El professor/a llança la següent pregunta: **Quins coneixements, habilitats, competències, actituds i valors hauria de desenvolupar l'escola/institut del segle XXI?** Segons l'edat dels nois i noies, el professor/a pot reformular o simplificar la pregunta de la manera que consideri oportú, per exemple: **Què hem d'aprendre els nois i noies a l'escola/institut per poder esdevenir la persona que ens hem imaginat i conviure en la societat del segle XXI?**
- En grups base, generem un petit debat sobre la pregunta plantejada i ens posem d'acord en els 10 aprenentatges principals que s'han de desenvolupar a l'escola. Exemples: "aprendre a treballar en equip", "aprendre a comunicar-nos", "desenvolupar la creativitat", "desenvolupar l'empatia", etc. Dedicarem 20 minuts aproximadament a aquesta fase de debat i consens.

Per tal de facilitar aquesta activitat, el professor/a pot proposar la següent dinàmica, si ho considera oportú:

- 1) Cada noi/a, de manera individual i en silenci, pensa els 10 aprenentatges principals de l'escola del segle XXI i els escriu en 10 pòstits diferents. (5 minuts)
- 2) Els 4 membres del grup posen en comú els seus 10 pòstits i els enganxen al centre de la taula. (5 minuts)
- 3) Els 4 membres del grup organitzen els pòstits de manera que les idees iguals o semblants quedin agrupades en una mateixa categoria. (5 minuts)
- 4) Cadascú vota els 5 aprenentatges que consideri més importants per a la societat del segle XXI, posant un punt o una creueta als 5 pòstits seleccionats per cada persona. (3 minuts)
- 5) Una vegada han votat els 4 membres del grup, fan un recompte de vots (punts o creuetes) i seleccionen els 10 aprenentatges més votats. (2 minuts)

Aquesta dinàmica ens permet generar un consens en el grup de manera àgil i fomentant la participació de tots els membres.

- En grups base, els nois i noies escriuen les 10 idees que ha seleccionat el seu grup en 10 pòstits diferents.

- El professor/a enganxa a la paret un gran mural amb els 4 títols següents (4 pilars de l'aprenentatge):
 - 1) Aprendre a conèixer
 - 2) Aprendre a fer
 - 3) Aprendre a ser
 - 4) Aprendre a conviure

i explica breument el significat de cada categoria (1).

L'escola que volem			
Aprendre a conèixer	Aprendre a fer	Aprendre a ser	Aprendre a conviure

(1) A l'hora d'establir quines són les competències que hauria de proporcionar l'escola amb un enfocament integrat de l'educació, creiem que "els quatre pilars de l'aprenentatge", un dels conceptes més influents de l'informe Delors (L'educació: hi ha un tresor amagat dins, UNESCO, 1996), continuen oferint una referència significativa per al desenvolupament del currículum, tal i com també han establert, successivament, les administracions educatives.

Des d'aquesta perspectiva, l'educació s'ha d'organitzar integrant els quatre àmbits d'aprenentatge que seran els pilars del coneixement al llarg de la vida de cada persona:

- Aprendre a conèixer, és a dir, adquirir els instruments per al domini del coneixement i la comprensió, més que no pas cap a l'adquisició de sabers classificats. Es tracta de proporcionar un coneixement general ampli, amb l'oportunitat de treballar en profunditat un petit nombre de temes, i fer-ho alhora que s'aprèn a aprendre autònomament, posant les bases que han de permetre continuar aprenent al llarg de la vida.
- Aprendre a fer, això és, desenvolupar les habilitats necessàries per poder actuar sobre l'entorn. Es tracta d'adquirir capacitats que possibilitin la plena participació en la societat del coneixement i en un entorn laboral acce-leradament canviant, la qual cosa també suposa saber afrontar situacions diverses i treballar en equip.
- Aprendre a conviure i, per a això, adquirir els valors dels drets humans, dels principis democràtics, de l'entesa intercultural, del desenvolupament sostenible i del respecte i la pau en tots els nivells de la societat, per aprendre a participar i cooperar amb els altres en totes les activitats humanes. L'educació ha de seguir dues vies complementàries: la descoberta de l'altre i el compromís en projectes comuns al llarg de la vida.
- Aprendre a ser, com a progressió essencial que participa dels tres aprenentatges anteriors i que ha de permetre desenvolupar la personalitat pròpia i ser capaç d'actuar cada dia amb més autonomia, més criteri i més responsabilitat personal. L'educació ha de permetre el desenvolupament del pensament autònom i crític i el criteri propi.

Tot i que l'educació s'ha d'entendre com un tot, "per regla general, l'educació formal s'orienta, principalment o exclusivament, a aprendre a conèixer i, en menor grau, a aprendre a fer. Els altres dos tipus de coneixement depenen més aviat de circumstàncies aleatòries i sovint se les considera una prolongació natural dels dos primers"; però, en una educació avançada, cada un dels quatre pilars de l'aprenentatge ha de merèixer la mateixa consideració, per tal que l'educació sigui per a la persona una experiència global i continuada al llarg de la vida.

- Els portaveus de cada grup s'aixequen i, per torns, llegeixen en veu alta els 10 pòstits que ha escrit el seu grup i els enganxen al mural sota el títol corresponent.
- Un cop tenim els pòstits de tots els grups enganxats al mural, classificats en els 4 pilars de l'aprenentatge, dediquem un moment a observar si hi ha la mateixa quantitat de pòstits en cada pilar o si s'han generat moltes més idees per a alguns dels pilars que per a d'altres. És probable que s'hagin generat moltes més idees per a l'“Aprendre a conèixer” i l'“Aprendre a fer” que per a l'“Aprendre a ser” i l'“Aprendre a conviure”, conseqüència de l'èmfasi majoritari de l'educació tradicional en els dos primers àmbits. En aquest cas, el professor/a pot fer aquesta reflexió en veu alta i es pot animar els alumnes a afegir algun pòstit als pilars que hagin quedat més buits, si es considera oportú. El professor/a deixa uns minuts per afegir els pòstits que vulguin.
- Un cop tenim tots els pòstits enganxats al mural i classificats en els 4 pilars, arriba el torn dels organitzadors. El seu rol serà agrupar els pòstits amb idees semblants i fer-ne categories. Cada organitzador s'encarregarà d'una categoria diferent (si hi ha més de 4 organitzadors, dos d'ells s'encarregaran d'una mateixa categoria).
 - * Comentari: si es considera oportú simplificar la dinàmica es pot prescindir de la classificació segons els 4 pilars de l'aprenentatge i passar directament de la selecció de les 10 idees principals que han escrit en 10 pòstits a l'agrupació en categories que faran els organitzadors.
- Els organitzadors posen un nom a cadascuna de les categories de pòstits, de manera que quedin de 3 a 5 categories per cada columna (pilar).
- Els organitzadors llegeixen les categories de cada columna (pilar).
- Per acabar aquesta activitat, el professor/a (o algun dels nois i noies si es prefereix) fa una síntesi de les idees principals que han sorgit fins ara.
- Els relators de cada grup prenen nota de les idees principals.

A través d'aquesta activitat haurem pogut reflexionar sobre el propòsit de l'escola que volem i la importància de desenvolupar competències per a la vida, alineades amb els 4 pilars de l'aprenentatge proposats per la UNESCO, que responen a les necessitats dels infants i joves en la societat del segle XXI.

Activitat 4 (opcional) (mínim 20 minuts)

Si es disposa de més temps es pot fer una classificació indicant quines d'aquestes àrees s'estan treballant actualment a l'escola. Per exemple, utilitzant gomets de tres colors:

Verd: es treballa freqüentment a l'escola.

Groc: es treballa de vegades / poc / ocasionalment.

Vermell: no es treballa.

- Cada alumne té un gomet de cada color que col·locarà en una de les categories.
- Els alumnes s'aixequen, per torns (de 4 en 4) i enganxen els seus 3 gomets a 3 de les categories establertes.
- Una vegada hem enganxat tots els gomets a la pissarra, fem una valoració general de quines categories veiem que s'estan treballant més a l'escola actualment i quines no s'estan treballant i ens agradaria treballar.
- Els relators de cada grup prenen nota de les idees principals.

Descans

Part II: Eix de les Pràctiques, l'Avaluació i l'Organització

40-60 minuts aproximadament

Abans de començar l'activitat veurem el següent vídeo (2m 24s), que mostra alguns dels centres impulsors d'Escola Nova 21:

<http://www.goo.gl/Z5ZTUJ>

La finalitat d'aquest vídeo és inspirar els alumnes perquè vegin altres models d'escola, altres espais d'aprenentatge, etc., i comencin la reflexió posterior amb la ment oberta a noves opcions i possibilitats.

Per dur a terme aquesta segona part, cada membre del grup base s'assigna una lletra diferent: A, B, C, D i totes les persones amb la mateixa lletra s'agrupen en 4 espais diferents de l'aula. Necessitarem, doncs, canviar la distribució de l'aula i situar 4 grups de treball.

Les preguntes proposades a cada grup seran les següents. (Abans de començar l'activitat, es llegiran totes les preguntes en veu alta.)

Grup A. Aprendre a l'escola ideal

A l'escola ideal...

Quines activitats es farien per aprendre? Com es podria aprendre millor? Els alumnes treballarien sols o en grups? Farien servir llibres de text? Farien servir ordinadors? Quins materials farien servir? Tots els alumnes aprendrien el mateix? O farien coses diferents? Quin paper tindria el professorat?

Grup B. L'avaluació a l'escola ideal

A l'escola ideal...

Com serien les avaluacions? Hi hauria exàmens? Hi hauria notes? Hi hauria deures? Hi hauria treballs en grup? Ens avaluàriem nosaltres mateixos? Com sabríem què hem après?

Grup C. L'organització i el temps a l'escola ideal

A l'escola ideal...

Com serien els horaris? Serien cada setmana els mateixos? Com serien les tutories? Hi hauria hora del pati? Tothom sortiria al pati a la mateixa hora? Hi hauria descansos lliures? Què es faria durant els descansos? Els alumnes s'agruparien per edats, com ara, o d'una altra manera?

Grup D. L'organització i l'espai a l'escola ideal

A l'escola ideal...

Com seria l'edifici de l'escola? Com serien els espais d'aprenentatge? I els espais de descans? Com seria el mobiliari de l'escola? Quin paper tindrien les famílies?

Cada grup tindrà una cartolina gran, retoladors de colors i una còpia de les preguntes del seu grup.

Deixarem aproximadament 15 minuts perquè cada grup comenti les preguntes assignades. Mentrestant els alumnes podran anar escrivint o dibuixant les seves aportacions a la cartolina. Així, es generarà una conversa o debat al voltant de les preguntes plantejades, alhora que els nois i noies van anotant les seves idees a la cartolina.

El professor/a indicarà que, passats aquests 15 minuts de debat i conversa, els grups de nois i noies dedicaran els 5 minuts següents a generar un consens i escollir les 5-10 idees en les quals el grup estigui d'acord.

Passats aquests minuts, un voluntari/a de cada grup exposarà les idees principals del seu grup.

El professor/a prendrà nota de les idees de cada grup de manera visual (en forma de llistat a la pissarra, per exemple). Aquest resum serà l'aportació del grup a la visió de centre que es crearà de forma col·lectiva amb tota la comunitat educativa.

Cal posar en valor l'aportació del grup-classe, en forma de llistat de les conclusions i murals elaborats durant la sessió.

Part III: Síntesi

15-20 minuts aproximadament

Per acabar la sessió, dedicarem un moment a la síntesi individual. Així, per acabar, cada alumne representarà, en el format que vulgui (pot ser un text, un dibuix, un poema o un caligrama) la visió de centre que s'ha creat en aquesta sessió, integrant les idees dels 4 grups de treball i les pròpies.

Si el professor/a ho considera oportú, es pot dedicar més temps a aquesta fase de síntesi.

El professor/a recull les creacions dels alumnes. Algunes d'aquestes creacions es podran utilitzar per a l'exposició que farem al final del procés participatiu de creació de la visió.

Tancament

5-15 minuts aproximadament

El professor/a acabarà la dinàmica de treball amb una breu reflexió conjunta al voltant de les següents qüestions:

Hem assolit l'objectiu de la dinàmica? Per què sí o per què no? Quines coses han funcionat bé? De quina manera hem treballat en aquesta dinàmica? Com ens hem sentit?

Treball posterior a la dinàmica

Un cop realitzada la dinàmica, cada professor/a:

- 1) Recull els informes dels relators de grup i els 4 murals (grup A, B, C, D).
- 2) Sintetitzes les idees dels informes dels relators i dels 4 murals en un únic text titulat "Proposta de visió de centre de l'aula X", amb la següent estructura:

El nostre centre l'any 2030 Proposta de visió de centre de l'aula X		
<i>Propòsit: síntesi de les conclusions de la Part I</i>		
<i>Pràctiques: síntesi de propostes del grup A</i>	<i>Avaluació: síntesi de propostes del grup B</i>	<i>Organització: síntesi de propostes dels grups C i D</i>

- 3) Selecciona els 3-5 dibuixos/textos que il·lustrin millor la visió de centre obtinguda.
- 4) Entrega la "Proposta de visió de centre de l'aula X" i la selecció de textos/dibuixos a l'equip impulsor.

Qüestions a tenir en compte

- **No ens centrem en el que "podem fer" sinó en el que "volem fer".** La creació de la visió de centre consisteix a somiar què ens agradaria que fos cert per al nostre centre l'any 2030, per la qual cosa és imprescindible desprendre's de les limitacions del moment present o de les barreres que pensem que poden impedir que s'aconsegueixin alguns dels elements desitjables. És important que el dinamitzador/a de la sessió mencioni, en l'obertura, la importància de pensar "sense barreres", i que ho recordi durant la sessió, si és necessari.
- **Fotografies i vídeos.** Algun membre de l'equip impulsor s'encarregarà de fer fotografies o vídeos curts durant la dinàmica, els quals es podran utilitzar al final del procés, en l'acte de presentació de la visió a la comunitat educativa.

Proposta addicional per a l'alumnat de CM i CS d'educació primària o per al d'educació secundària

Aquells centres que ho desitgin, poden incloure una activitat extra o projecte d'aprenentatge sobre la construcció de la visió de centre, plantejant als alumnes el següent repte:

Realitzar un sondeig d'opinió entre la comunitat educativa sobre l'escola que volem i presentar-ne els resultats a la pròpia comunitat de manera entenedora.

Els nois i noies seran els encarregats de preparar i dur a terme el sondeig d'opinió i escollir-ne l'abast, les preguntes, el format de la presentació, el públic, etc.

Les preguntes tractaran sobre els 4 eixos del marc d'escola avançada, igual que en la dinàmica anterior, o bé sobre algun dels eixos, si l'alumnat o el professorat així ho decideixen.

La manera d'organitzar la recollida de dades i el temps dedicat a aquesta proposta poden variar segons cada centre ho consideri. Es poden organitzar, també, grups diferents per a les diverses tasques.

El procés de realització d'aquest repte i la seva presentació poden formar part d'una possible exposició el "dia de la visió de centre", si l'equip impulsor ho considera adient.

Part II: Participació del claustre “Reimaginem l’escola”

Objectiu

En acabar aquesta dinàmica, el professorat del centre haurà identificat els elements clau de la visió de futur del seu centre alineada amb el marc d’escola avançada.

Participants

La dinàmica està pensada per a claustres de 20-40 persones. Depenent de la grandària del centre, es pot realitzar amb la totalitat del professorat o bé en grups distribuïts per etapes educatives o per equips docents.

Dinamitzador/a

El dinamitzador/a de la sessió serà un membre de l’equip impulsor o de l’equip directiu del centre.

Temps

El temps de realització de la dinàmica proposada pot oscil·lar entre 3 i 4 hores, segons la profunditat amb què es vulguin realitzar les diferents activitats i reflexions. L’equip impulsor podrà adaptar l’estructura de la dinàmica i els temps proposats a les necessitats del centre o, fins i tot, crear la seva pròpia dinàmica mantenint l’objectiu plantejat.

Materials

- Pòstits verds i grocs (aproximadament 20 per persona)
- Paper continu
- 4 cartolines grans
- Retoladors o colors

Distribució de l’espai

Caldrà preparar un espai de treball prou ampli per situar 4 taules de treball, cadascuna per a un màxim de 10 persones. Poden ser taules rodones o rectangulars. Les taules estaran folrades amb paper blanc de forma que els participants, asseguts al seu voltant, puguin escriure sobre el paper amb facilitat.

Estructura de la dinàmica

Obertura

5 minuts aproximadament

L’equip impulsor dóna la benvinguda al claustre i explica l’objectiu de la dinàmica.

S’escriu l’objectiu al mural/pissarra o en un altre dispositiu adient, de forma que tothom el pugui veure fàcilment.

És important explicar el context de la dinàmica que es realitzarà i transmetre la importància d'aquesta sessió de treball. El dinamitzador/a transmetrà les següents idees clau:

- “Tota la comunitat educativa (nens i nenes de tots els cursos, professorat i famílies) estem duent a terme un procés participatiu per definir com volem que sigui el nostre centre l'any 2030. Aquest exercici ens servirà per imaginar el centre que voldríem tenir i, a partir d'aquí, començar un procés de canvi que ens porti a millorar el centre que tenim.”
- “Per definir aquest centre que desitgem és important comptar amb l'opinió de tots els agents involucrats i, molt especialment, dels docents que tant de temps passen i han passat al centre i, per això, dedicarem aquesta sessió a pensar-hi i a concretar les propostes del claustre. Després de realitzar les dinàmiques amb l'alumnat, el claustre i les famílies, l'equip impulsor recollirà les idees dels diferents grups i farà una síntesi de les propostes. Aquesta síntesi definirà la nostra visió de centre per a l'any 2030.”

S'indica la necessitat d'aconseguir un alt nivell de participació i es convida a mantenir un clima amable, distès i assertiu.

La creació de la visió de centre consisteix a somiar què ens agradaria que fos cert per al nostre centre l'any 2030, per la qual cosa és imprescindible **desprendre's de les limitacions del moment present o de les barreres que pensem que poden impedir que s'aconsegueixin alguns dels elements desitjables**. La fase de planificació i implementació dels canvis (posterior a la fase de creació de la visió) serà el moment de pensar en qüestions operatives, com superar els obstacles o vèncer les limitacions del present. Ara, però, ens centrarem a definir el centre que volem tenir el 2030, sense barreres, com si partíssim d'un full en blanc.

Part I: Propòsit

Mínim 40 minuts aproximadament

Dedicarem una primera part de la sessió a definir el propòsit que ha de guiar la nostra pràctica com a docents i com a centre.

La persona dinamitzadora plantejarà les següents qüestions:

Tenint en compte el context actual de la societat del segle XXI, del nostre centre i dels infants i els joves:

- Quines són les competències clau que ha de desenvolupar l'escola que volem?**
- Quin model de persona volem educar? A més a més de les competències, quins valors volem que tingui? Quins trets de caràcter?**

S'assignarà una lletra (A o B) a cadascun dels assistents, de manera alternativa: A - B - A - B - A - B - A - B - ...

Les persones amb la lletra A faran una pluja d'idees al voltant de la primera pregunta i escriuran les seves respostes en pòstits de color groc (una idea per pòstit).

Les persones amb la lletra B faran una pluja d'idees al voltant de la segona pregunta i escriuran les seves respostes en pòstits de color verd (una idea per pòstit).

Dedicarem 5 minuts a aquesta pluja d'idees. Cadascú podrà escriure tants pòstits com vulgui. Aquests 5 minuts seran de treball individual i en silenci.

Un cop acabada la pluja d'idees, el dinamitzador/a entrega a cadascun dels quatre grups una cartolina/mural amb els 4 títols següents (4 pilars de l'aprenentatge):

- 1) Aprendre a conèixer
- 2) Aprendre a fer
- 3) Aprendre a ser
- 4) Aprendre a conviure

i recorda breument el significat de cada categoria (1) *vegeu a la pàgina 30*

L'escola que volem			
Aprendre a conèixer	Aprendre a fer	Aprendre a ser	Aprendre a conviure

Els integrants de cada grup, per torns, llegeixen els seus pòstits i els enganxen al mural sota el títol corresponent. Enganxaran els pòstits relacionats amb les preguntes A (grocs) i B (verds) al mateix mural.

Si hi ha pòstits amb idees repetides o molt semblants es poden enganxar uns a sobre dels altres.

Un cop tenim els pòstits de tots els membres del grup enganxats al mural, classificats en els 4 pilars de l'aprenentatge, dediquem un moment a observar la distribució dels pòstits. Hi ha la mateixa quantitat de pòstits grocs o verds a totes les columnes? Hi ha la mateixa quantitat de pòstits a totes les columnes? Deixem uns minuts perquè cada grup reflexioni sobre la distribució dels pòstits en el seu mural.

El dinamitzador/a deixa uns minuts perquè qui ho vulgui pugui afegir pòstits als pilars més buits.

Posteriorment, cada grup organitzarà col·lectivament els pòstits, agrupant les idees semblants i fent-ne categories.

Els membres de cada grup posen un nom a cadascuna de les categories de pòstits, de manera que quedin entre 3 i 5 categories per cada pilar.

A través d'aquesta activitat es pretén, tot fomentant la participació i l'aportació de tots els membres del grup, generar un debat que acabi amb un consens sobre el propòsit de l'escola que volem.

Un portaveu de cada grup compartirà en veu alta les idees clau que hagin sorgit en el seu grup.

Penjarem els murals de tots els grups a la paret, en un lloc visible per a tots els assistents.

Es pot donar peu a un petit debat a partir de la comparativa de les aportacions de cada grup. El rol del dinamitzador/a serà trobar els punts d'acord en els diferents grups.

Mitjançant aquesta activitat haurem pogut reflexionar sobre el propòsit de l'escola que volem i la importància de desenvolupar competències per a la vida, alineades amb els 4 pilars de l'aprenentatge proposats per la UNESCO, que responen a les necessitats dels infants i joves en la societat del segle XXI.

Després d'aquesta reflexió sobre el propòsit, la següent activitat ens permetrà aprofundir en els 3 eixos restants del marc d'escola avançada (Pràctiques d'aprenentatge, Avaluació i Organització,) els quals queden condicionats i depenen fortament del propòsit educatiu definit en la primera part de la sessió.

Descans

Part II: Pràctiques, Avaluació i Organització

Mínim 60 minuts aproximadament

Farem 4 grups diferents, corresponents als eixos següents del marc d'escola avançada: Eix de les Pràctiques d'aprenentatge (grup A), Eix de l'Avaluació (grup B), Eix de l'Organització (grups C i D).

Les preguntes proposades per a cada grup són les següents:

Grup A. Les pràctiques d'aprenentatge a l'escola que volem

A l'escola que volem...

Quines activitats es farien per aprendre? Com es podria aprendre millor? Els alumnes treballarien sols o en grups? Farien servir llibres de text? Farien servir ordinadors? Quins

materials farien servir? Tots els alumnes aprendrien el mateix? O farien coses diferents? Quin paper tindria el professorat? Com voldríem que es despleguessin les pràctiques d'aprenentatge?

Grup B. L'avaluació a l'escola que volem

A l'escola que volem...

Com es faria el seguiment, valoració i avaluació del progrés de l'alumnat? Hi hauria exàmens? Hi hauria notes? Hi hauria deures? Hi hauria treballs en grup? Hi hauria autoavaluacions? Hi hauria coavaluacions? Hi hauria feedback entre iguals? I feedback del professor cap a l'alumne? I de l'alumne cap al professor? Com es fomentaria la metacognició del progrés de l'alumnat?

Grup C. L'organització i el temps a l'escola que volem

A l'escola que volem...

Com serien els horaris? Serien cada setmana els mateixos? Com serien les tutories? Hi hauria hora del pati? Tot l'alumnat sortiria al pati a la mateixa hora? Hi hauria descansos lliures? Què es faria durant els descansos?

Grup D. L'organització i l'espai a l'escola que volem

A l'escola que volem...

Com seria l'edifici? Com serien els espais d'aprenentatge? I els espais de descans? Com seria el mobiliari? Els alumnes s'agruparien per edats, com ara, o d'una altra manera? Com es distribuiria el professorat? Com es fomentaria el treball cooperatiu entre el professorat? Es faria codocència? Multidocència? Quin paper tindrien les famílies?

Per dur a terme aquesta part de la sessió, utilitzarem la dinàmica anomenada “**café del món**”, que funciona de la següent manera:

- Els participants estan asseguts en 4 grups, amb un màxim de 10 persones per grup. Les quatre taules estan folrades amb paper blanc de forma que els participants, asseguts al seu voltant, puguin escriure sobre el paper amb facilitat.
- Les persones llegeixen les preguntes del seu grup, comenten les seves idees, es genera un debat en el grup.
- Tothom pot estar escrivint o dibuixant a la taula a la vegada que comenten amb el grup les qüestions plantejades.
- Cal insistir en el fet que cada grup escrigui en el paper que folra la taula el producte del seu treball. Es podran fer esquemes, dibuixos i, en general, tot tipus d'expressions gràfiques que ajudin a explicar el treball realitzat pel grup.
- Es donen 15 minuts per al debat.
- Passat aquest temps, un dels membres del grup (secretari/a) es queda a la mateixa taula i la resta de persones canvien de grup.
- Quan un nou grup arriba a cada taula, el primer que ha de fer és observar i entendre el treball que ha fet el grup anterior. És amb el que hi ha acumulat que cal seguir avançant i afegir noves aportacions.

- La persona que s'ha quedat a la taula (secretari/a) comença explicant les principals conclusions del grup anterior (2 minuts aproximadament) i, a continuació, el nou grup continua el debat sobre les qüestions plantejades, afegint els seus dibuixos o comentaris a la mateixa cartolina. Es tracta de construir sobre les conclusions del grup anterior.
- Passats els 15 minuts de la segona ronda de debat, repetim el procediment una vegada més: totes les persones canvien de grup excepte una (secretari/a).
- Repetim el procediment en una quarta ronda.
- Acabada la quarta ronda, tothom haurà passat pels 4 grups diferents.

Un cop s'han fet els quatre torns i cada grup ha treballat en les quatre taules, finalitza aquesta part. Cada grup torna a la taula inicial des d'on havia començat l'activitat.

Conclusions

Mínim 20 minuts aproximadament

El dinamitzador/a convida els participants que es troben a la taula inicial a observar el treball acumulat, treure'n conclusions i fer un resum de les **5 idees clau de la seva taula**.

Per fer aquesta síntesi, és clau el paper del secretari/a, que s'ha quedat a la mateixa taula durant les quatre rondes i, per tant, tindrà una comprensió més profunda de les aportacions de tots els grups.

El secretari/a de cada grup exposa les conclusions de la seva taula.

Un membre de l'equip impulsor s'encarrega de prendre nota de les conclusions de cada taula.

Tancament

50 minuts

El dinamitzador/a acabarà la sessió de treball amb una breu reflexió conjunta entorn de les següents qüestions:

Hem assolit l'objectiu de la dinàmica? Per què sí o per què no? Quines coses han funcionat bé? De quina manera hem treballat en aquesta dinàmica? Com ens hem sentit?

Treball posterior a la dinàmica

Un cop realitzada la dinàmica amb el claustre, els membres de l'equip impulsor transcriuran les idees dels 4 grups de treball en un document amb la següent estructura:

El nostre centre l'any 2030 Propostes del claustre

*Propòsit:
síntesi de les conclusions de la Part I
(murals amb els 4 pilars de l'aprenentatge)*

*Pràctiques:
Part II de la sessió -
síntesi de propostes
del grup A*

*Avaluació:
Part II de la sessió -
síntesi de propostes
del grup B*

*Organització:
Part II de la sessió -
síntesi de propostes
dels grups C i D*

Qüestions a tenir en compte

- **No ens centrem en el que “podem fer” sinó en el que “volem fer”.** La creació de la visió de centre consisteix a somiar què ens agradaria que fos cert per al nostre centre l'any 2030, per la qual cosa és imprescindible desprendre's de les limitacions del moment present o de les barreres que pensem que poden impedir que s'aconsegueixin alguns dels elements desitjables. És important que el dinamitzador/a de la sessió mencioni, en l'obertura, la importància de pensar “sense barreres”, i que ho recordi durant la sessió, si és necessari.
- **Definir la millor distribució del claustre en els 4 grups de treball d'aquesta dinàmica.** L'equip impulsor decidirà, prèviament a la dinàmica, si els equips de treball han de ser heterogenis o homogenis (per etapes educatives, per àmbits, per motivacions, etc.) i si estan prèviament definits o les persones s'agruparan de manera aleatòria a l'inici de la dinàmica.
- **Què passa si surten propostes antagòniques amb el marc d'escola avançada.** La transformació educativa té com a horitzó comú el marc d'escola avançada (propòsit educatiu basat en desenvolupar competències per a la vida, pràctiques fonamentades en els 7 principis de l'aprenentatge, avaluació global i formativa, i organització del centre autònoma, flexible i oberta a la comunitat) i, per tant, les propostes que surtin de la dinàmica participativa hi haurien d'anar en sintonia. No obstant, en algun cas pot aparèixer alguna proposta que, tot i comptar amb el suport majoritari del claustre, no estigui alineada amb el marc d'escola avançada (per exemple, la pràctica que fan en alguns centres de separar l'alumnat per nivells acadèmics en les assignatures troncales). Si es dona el cas que alguna de les propostes majoritàries és antagònica amb el marc d'escola avançada, el grup impulsor haurà de tractar el tema de la manera que consideri oportuna. Una proposta seria, per exemple, organitzar un claustre pedagògic per tractar a fons el tema en qüestió, buscant opinions d'experts per fonamentar el debat.
- **Fotografies i vídeos.** Algun membre de l'equip impulsor s'encarregarà de fer fotografies o vídeos curts durant la dinàmica, els quals es podran utilitzar al final del procés, en l'acte de presentació de la visió a la comunitat educativa. A l'apartat 4. Comunicació de la visió d'aquest document trobareu orientacions sobre com utilitzar el material gràfic recollit durant les dinàmiques.

Part III: Participació de les famílies

“Reimaginem l’escola”

Objectiu

En acabar aquesta dinàmica, les famílies hauran identificat els elements clau de la visió de futur del seu centre alineada amb el marc d’escola avançada.

Comentari

El relat d’aquesta dinàmica està adreçat a les famílies, però això no exclou que, si l’equip impulsor ho considera oportú, es pugui obrir a la comunitat educativa més extensa (entitats del barri, membres del PAS, etc.).

Participants

La dinàmica està pensada per a grups de 30-40 persones. Si el nombre de pares i mares interessats a participar en aquesta dinàmica és superior, l’equip impulsor pot considerar la possibilitat de replicar la dinàmica en dues convocatòries diferents, si es considera oportú.

Dinamitzador/a

El dinamitzador/a de la sessió serà un membre de l’equip impulsor o de l’equip directiu del centre.

Temps

El temps de realització de la dinàmica proposada pot oscil·lar entre 3,5 i 5 hores, segons la profunditat amb què es vulguin realitzar les diferents activitats i reflexions. L’equip impulsor podrà adaptar l’estructura de la dinàmica i els temps proposats a les necessitats del centre o, fins i tot, crear la seva pròpia dinàmica mantenint l’objectiu plantejat.

Materials

- Pòstits verds i grocs (aproximadament 20 per persona)
- Paper continu
- 4 cartolines grans
- Retoladors o colors
- Gomets (5 per persona)

Distribució de l’espai

Caldrà preparar un espai de treball prou ampli per situar 4 taules de treball per a un màxim de 10 persones per taula. Poden ser taules rodones o rectangulars. Les taules estaran folrades amb paper blanc de forma que els participants, asseguts al seu voltant, puguin escriure sobre el paper amb facilitat.

Estructura de la dinàmica

Obertura

20 minuts aproximadament

L'equip impulsor dóna la benvinguda a les famílies i explica l'objectiu de la dinàmica.

S'escriu l'objectiu al mural/pissarra o un altre dispositiu adient, de forma que tothom el pugui veure fàcilment.

És important explicar el context de la dinàmica que es realitzarà i transmetre la importància d'aquesta sessió de treball. El dinamitzador/a transmetrà les següents idees clau:

- “Tota la comunitat educativa (nens i nenes de tots els cursos, professorat i famílies) estem duent a terme un **procés participatiu per definir com volem que sigui el nostre centre l'any 2030**. Aquest exercici ens servirà per imaginar el centre que voldríem tenir i, a partir d'aquí, començar un procés de canvi que ens porti a millorar el centre que tenim.”

- “Per definir aquest centre que desitgem, és important comptar amb l’opinió de tots els agents involucrats i, molt especialment, de les famílies que porten els seus fills i filles a aquesta escola/institut. Per això, dedicarem aquesta sessió a pensar-hi i a **concretar les propostes de les famílies per a la creació de la visió de centre**. Després de realitzar les dinàmiques amb l’alumnat, el claustre i les famílies, l’equip impulsor recollirà les idees dels diferents grups i farà una síntesi de les propostes. Aquesta síntesi definirà la nostra visió de centre per al 2030.”
- “La creació de la visió de centre consisteix a somiar què ens agradaria que fos cert per al nostre centre l’any 2030, per la qual cosa és imprescindible **desprendre’s de les limitacions del moment present o de les barreres que pensem que poden impedir que s’aconsegueixin alguns dels elements desitjables**. La fase de planificació i implementació dels canvis (posterior a la fase de creació de la visió) serà el moment de pensar en qüestions operatives, com superar els obstacles o vèncer les limitacions del present. Ara, però, ens centrarem a definir el centre que volem el 2030, sense barreres, com si partíssim d’un full en blanc.”
- **“No ens autocensurem les idees.** En el procés creatiu de pluja d’idees i de debat col·lectiu que durem a terme avui, totes les idees són bones.” [És important que el dinamitzador/a de la sessió mencionï, en l’obertura, la importància de no autocensurar les pròpies idees (perquè no són prou bones, perquè no són prou creatives, etc.) i que ho recordi durant la sessió, si és necessari.]

S’indica la necessitat d’aconseguir un alt nivell de participació i es convida a mantenir un clima amable, distès i assertiu.

Els pares i mares estaran asseguts en 4 grups de 10 persones com a màxim. Abans de començar amb la primera dinàmica, es donen 5 minuts perquè els integrants de cada grup es saludin o es presentin breument si no es coneixen.

Part I: Propòsit

Mínim 80 minuts aproximadament

Dedicarem una primera part de la sessió a definir el propòsit que ha de guiar la pràctica educativa al nostre centre.

La persona dinamitzadora plantejarà la següent qüestió:

Tenint en compte el context actual de la societat del segle XXI i dels nostres fills i filles, com volem que siguin els nostres fills i filles d’aquí a 20 anys?

Els participants a la dinàmica faran una pluja d’idees al voltant d’aquesta qüestió. Escriuran les idees en pòstits (una idea per pòstit). Dedicarem 5 minuts a aquesta pluja

d'idees. Cadascú podrà escriure tants pòstits com vulgui. Aquests 5 minuts seran de treball individual i en silenci.

Un cop acabada la pluja d'idees, el dinamitzador/a entregarà a cadascun dels quatre grups una cartolina/mural amb el títol "Com volem que siguin els nostres fills i filles d'aquí a 20 anys?".

Com volem que siguin els nostres fills i filles d'aquí a 20 anys?

- Els integrants de cada grup, per torns, enganxaran els seus pòstits al mural. (5 minuts)
- A continuació, tots els membres del grup organitzaran col·lectivament els pòstits de manera que les idees iguals o semblants quedin agrupades en una mateixa categoria. Podem utilitzar retoladors per fer cercles o núvols identificant les categories de pòstits i posar un títol a cada categoria. (5 minuts)
- Un portaveu de cada grup compartirà en veu alta les idees clau que hagin sorgit en el seu grup. (20 minuts)
- Penjarem els murals de tots els grups a la paret, en un lloc visible per a tots els assistents.

Passem a la segona de les qüestions. El dinamitzador/a planteja ara la següent pregunta: "Tenint en compte el context actual de la societat del segle XXI i les respostes a la pregunta que acabem de contestar sobre com volem que siguin els nostres fills i filles d'aquí a 20 anys, **què ha d'aportar l'escola a l'educació dels nostres fills i filles? Dit d'una altra manera, quines són les competències clau que ha de desenvolupar l'escola? Quins valors? Quins trets de caràcter?**"

- Dedicarem 5 minuts a la pluja d'idees sobre aquesta pregunta. Cadascú podrà escriure tants pòstits com vulgui. Aquests 5 minuts seran de treball individual i en silenci.
- Un cop acabada la pluja d'idees, el dinamitzador/a entrega a cadascun dels quatre grups una segona cartolina/mural amb el títol "Què ha d'aportar l'escola a l'educació dels nostres fills i filles?".

Què ha d'aportar l'escola a l'educació dels nostres fills i filles?

- Els integrants de cada grup, per torns, enganxen els seus pòstits al mural. (5 minuts)
- A continuació, tots els membres del grup organitzen col·lectivament els pòstits de manera que les idees iguals o semblants quedin agrupades en una mateixa categoria. (5 minuts)
- El dinamitzador/a entrega gomets (5 per persona) a través dels quals farem la prioritització de les competències clau de l'escola que volem.
- Cadascú vota les 5 competències que considera més important desenvolupar a l'escola que volem. (3 minuts)
- Una vegada han votat tots els membres del grup, fem un recompte de vots (gomets) i seleccionem les 7 competències més votades. (2 minuts)

Mitjançant aquesta activitat es pretén, tot fomentant la participació i l'aportació de tots els membres del grup, generar un debat que acabi amb un consens sobre el propòsit de l'escola que volem.

Un portaveu de cada grup compartirà en veu alta les idees clau que hagin sorgit en el seu grup. (20 minuts)

Penjarem els murals de tots els grups a la paret, en un lloc visible per a tots els assistents.

En aquest moment es pot donar peu a un petit debat a partir de la comparativa de les aportacions de cada grup. El rol del dinamitzador/a serà trobar els punts d'acord en els diferents grups.

Després d'aquesta reflexió sobre el Propòsit, la següent activitat ens permetrà aprofundir en els 3 eixos restants del marc d'escola avançada (Pràctiques d'aprenentatge, Avaluació i Organització), els quals queden condicionats i depenen fortament del propòsit educatiu definit en la primera part de la sessió.

Descans

Part II: Pràctiques, Avaluació i Organització

Mínim 60 minuts aproximadament

Abans de començar l'activitat veurem el següent vídeo (2m 24s de durada), que mostra alguns dels centres impulsors d'Escola Nova 21:

<http://www.goo.gl/Z5ZTUJ>

La finalitat d'aquest vídeo és inspirar les famílies perquè, després de veure altres models d'escola, altres espais d'aprenentatge, etc., comencin la reflexió posterior amb la ment oberta a noves opcions i possibilitats.

Un cop hem reflexionat sobre el Propòsit (Part I), passem a plantejar-nos quin model d'escola ens permet desenvolupar millor aquest propòsit educatiu.

Farem 4 grups diferents, corresponents als eixos següents del marc d'escola avançada: Eix de les Pràctiques d'aprenentatge (grup A), Eix de l'Avaluació (grup B), Eix de l'Organització (grups C i D).

Les preguntes proposades per a cada grup són les següents:

Grup A. Les pràctiques d'aprenentatge a l'escola que volem

A l'escola que volem...

Quines activitats es farien per aprendre? Com es podria aprendre millor? Els alumnes treballarien sols o en grups? Farien servir llibres de text? Farien servir ordinadors? Quins materials farien servir? Tots els alumnes aprendrien el mateix? O farien coses diferents? Quin paper tindria el professorat? Com voldríem que es despleguessin les pràctiques d'aprenentatge?

Grup B. L'avaluació a l'escola que volem

A l'escola que volem...

Com es faria el seguiment, valoració i avaluació del progrés dels nens i nenes? Hi hauria exàmens? Hi hauria notes? Hi hauria deures? Hi hauria treballs en grup? Els alumnes s'autoavaluarien? S'avaluarien els uns als altres? Els nens i nenes avaluarien el mestre/a?

Grup C. L'organització i el temps a l'escola que volem

A l'escola que volem...

Com serien els horaris? Serien cada setmana els mateixos? Com serien les tutories? Hi hauria hora del pati? Tots els nens i nenes sortirien al pati a la mateixa hora? Hi hauria descansos lliures? Què es faria durant els descansos?

Grup D. L'organització i l'espai a l'escola que volem

A l'escola que volem...

Com seria l'edifici? Com serien els espais d'aprenentatge? I els espais de descans? Com seria el mobiliari? Els nens i nenes s'agruparien per edats, com ara, o d'una altra manera? Com es distribuïria el professorat? Quin paper tindrien les famílies?

Per dur a terme aquesta part de la sessió utilitzarem la dinàmica anomenada "café del món", que funciona de la següent manera:

- Els participants estan asseguts en 4 grups, amb un màxim de 10 persones per grup. Les quatre taules estan folrades amb paper blanc de forma que els participants, asseguts al seu voltant, puguin escriure sobre el paper amb facilitat.
- Les persones llegeixen les preguntes del seu grup, comenten les seves idees, es genera un debat en el grup.
- Tots els participants poden estar escrivint o dibuixant a la taula alhora que comenten les qüestions plantejades amb el seu grup.
- Cal insistir en el fet que cada grup escrigui en el paper que folra la taula el producte del seu treball. Es podran fer esquemes, dibuixos i, en general, tot tipus d'expressions gràfiques que ajudin a explicar el treball realitzat pel grup.
- Es donen 15 minuts per al debat.
- Passat aquest temps, un dels membres del grup (secretari/a) es queda a la mateixa taula i la resta de persones canvien.
- Quan un nou grup arriba a cada taula, el primer que ha de fer és observar i entendre el treball que ha fet el grup anterior. És amb el que hi ha acumulat que cal seguir avançant i afegir noves aportacions.
- La persona que s'ha quedat a la taula (secretari/a) comença explicant les principals conclusions del grup anterior (2 minuts aproximadament) i, a continuació, el nou grup continua el debat sobre les qüestions plantejades, afegint els seus dibuixos o comentaris a la mateixa cartolina. Es tracta de construir sobre les conclusions del grup anterior.
- Passats els 15 minuts de la segona ronda de debat, repetim el procediment una vegada més: totes les persones canvien de grup excepte una (secretari/a).
- Repetim el procediment en una quarta ronda.
- Acabada la quarta ronda, tothom haurà passat pels 4 grups diferents.

Un cop s'han fet els quatre torns i cada grup ha treballat en les quatre taules, finalitza aquesta part. Cada grup torna a la taula inicial des d'on havia començat l'activitat.

Conclusions

Mínim 30 minuts

El dinamitzador/a convida els participants que es trobem a la taula inicial a observar el treball acumulat a la seva taula, treure'n conclusions i fer un resum de les **5 idees clau de la seva taula**.

Per fer aquesta síntesi és clau el paper del secretari/a, que s'ha quedat al mateix grup durant les quatre rondes i, per tant, tindrà una comprensió més profunda de les aportacions de la resta de grups.

El secretari/a de cada grup exposa les conclusions de la seva taula.

Un membre de l'equip impulsor s'encarrega de prendre nota de les conclusions de cada taula.

Tancament

Mínim 5 minuts aproximadament

El dinamitzador/a acaba la dinàmica amb una breu reflexió conjunta entorn de les següents qüestions: Hem assolit l'objectiu de la dinàmica? Per què sí o per què no? Quines coses han funcionat bé? De quina manera hem treballat en aquesta dinàmica? Com ens hem sentit?

Treball posterior a la dinàmica

Un cop realitzada la dinàmica amb les famílies, els membres de l'equip impulsor transcriuran les idees dels 4 grups de treball en un document amb la següent estructura:

El nostre centre l'any 2030 Proposta de visió de les famílies del centre		
<i>Propòsit:</i> <i>síntesi de les conclusions de la Part I</i> <i>(murals dels 4 grups)</i>		
<i>Pràctiques:</i> <i>Part II de la sessió -</i> <i>síntesi de propostes</i> <i>del grup A</i>	<i>Avaluació:</i> <i>Part II de la sessió -</i> <i>síntesi de propostes</i> <i>del grup B</i>	<i>Organització:</i> <i>Part II de la sessió -</i> <i>síntesi de propostes</i> <i>dels grups C i D</i>

Qüestions a tenir en compte

- **No ens centrem en el que “podem fer” sinó en el que “volem fer”.** La creació de la visió de centre consisteix a somiar què ens agradaria que fos cert per al nostre centre l'any 2030, per la qual cosa és imprescindible desprendre's de les limitacions del moment present o de les barreres que pensem que poden impedir que s'aconsegueixin alguns dels elements desitjables. És important que el dinamitzador/a de la sessió mencioni, en l'obertura, la importància de pensar “sense barreres”, i que ho recordi durant la sessió, si és necessari.
- **No ens autocensurem les idees.** En el procés creatiu de pluja d'idees i de debat col·lectiu, totes les idees són bones. És important que el dinamitzador/a de la sessió mencioni, en l'obertura, la importància de no autocensurar les pròpies idees (perquè no són prou bones, perquè no són prou creatives, etc.) i que ho recordi durant la sessió, si és necessari.
- **Què passa si surten propostes antagòniques amb el marc d'escola avançada.** Si el centre ha decidit adherir-se al programa Escola Nova 21, entenem que això significa que una clara majoria de la comunitat educativa està d'acord amb les propostes del programa (propòsit competencial, pràctiques fonamentades en els 7 principis de l'aprenentatge, avaluació holística, competencial i formativa i organització del centre autònoma, flexible i oberta a la comunitat), i, per tant, les propostes que surtin de la dinàmica participativa haurien d'anar en sintonia amb el marc d'escola avançada. No obstant, en algun cas pot aparèixer alguna proposta que, tot i comptar amb el suport majoritari de les famílies, no estigui alineada amb el marc d'escola avançada (per exemple, la pràctica que fan en alguns centres

de separar l'alumnat per nivells acadèmics en les assignatures troncal). Si es dóna el cas que alguna de les propostes majoritàries és antagònica amb el marc d'escola avançada, el grup impulsor haurà de tractar el tema de la manera que consideri oportuna. Una proposta seria, per exemple, organitzar una reunió amb les famílies per tractar a fons el tema en qüestió, buscant opinions d'experts per fonamentar el debat.

- **Fotografies i vídeos.** Algun membre de l'equip impulsor s'encarregarà de fer fotografies o vídeos curts durant la dinàmica, els quals es podran utilitzar al final del procés, en l'acte de presentació de la visió a la comunitat educativa.

Part IV: Síntesi de la visió de centre

Les parts I, II i III del procés participatiu de creació de la visió de centre ens hauran permès obtenir les propostes dels diferents agents de la comunitat educativa: alumnat, claustre i famílies.

En la Part IV, l'equip impulsor (en col·laboració amb l'equip directiu) serà l'encarregat de recollir les propostes dels diferents col·lectius, analitzar-les detingudament, detectar els principals punts d'acord i redactar el document de la visió del centre que volem l'any 2030. Aquesta és, doncs, una fase de treball intern de l'equip impulsor i l'equip directiu del centre.

Objectiu

En finalitzar aquesta fase del procés de creació de la visió, l'equip impulsor del centre haurà sintetitzat els elements clau de la visió de futur del seu centre alineada amb el marc d'escola avançada a partir de les propostes fetes en les dinàmiques amb l'alumnat, el claustre i les famílies.

Orientacions per a l'equip impulsor

- L'equip impulsor s'encarregarà de recollir totes les propostes dels diferents grups d'alumnes, del claustre i de les famílies.
- Les propostes dels diferents col·lectius, producte de les dinàmiques de treball realitzades, estaran redactades d'acord amb la següent estructura:

El nostre centre l'any 2030		
<i>Propòsit:</i>		
<i>Pràctiques:</i>	<i>Avaluació:</i>	<i>Organització:</i>

- En cas que algun dels productes de les dinàmiques amb la comunitat educativa no s'entregués en el format anterior, serà l'equip impulsor qui l'adaptarà al format descrit, identificant les propostes que fan referència als 4 eixos del marc d'escola avançada.
- L'equip impulsor farà un buidatge de les aportacions de tots els col·lectius i observarà, per a cadascun dels eixos, de quina manera les diverses aportacions de tota la comunitat educativa s'apleguen al voltant d'un o diversos aspectes.
- Fer un recompte de la quantitat de vegades que es mencionen les diferents aportacions per a cadascun dels eixos ens pot ajudar a valorar el grau d'acord de cadascuna de les aportacions.

- Amb aquestes indicacions el grup impulsor del centre tindrà elements fonamentals per realitzar la tasca principal: fer-ne una síntesi.

Què cal tenir en compte per redactar la visió del nostre centre per al 2030

- La visió ha de descriure la imatge que volem per al nostre centre escolar. Per tant, ha de servir per marcar el full de ruta que volem seguir.
- Seguirà la mateixa estructura al voltant dels quatre eixos del marc d'escola avançada: Propòsit, Pràctiques, Avaluació i Organització, posant especial èmfasi en l'eix del Propòsit, ja que, de la definició d'aquest, en deriven els altres tres.
- Per això, és important arribar a un nivell de concreció més elevat en l'eix del Propòsit que no pas en els altres eixos, en els quals ens podem quedar a un nivell de definició més general, que concretarem a mesura que anem implementant canvis al centre, aprenent i guanyant experiència.
- Procurarem fer una formulació de la visió de centre breu, simple i de fàcil comunicació.
- L'hem de redactar en temps futur, evitant paraules llargues, tècniques i frases amb sintaxi complexa.
- La redacció ha de fer-se en positiu.
- Podem seleccionar les paraules o conceptes clau de cadascun dels eixos.

El nostre centre l'any 2030 en 3 paraules (o en un lema)

- A partir de la descripció de l'eix del Propòsit de la visió del nostre centre per al 2030, podem seleccionar les **3 paraules que descriu la identitat de l'escola que volem**. O bé descriure **el lema de l'escola** en un màxim de 20 paraules. Qualsevol d'aquestes dues propostes ens ajudarà en l'etapa de comunicació de la visió.
- Un exemple de lema seria: "Formació integral de la persona per adaptar-se i transformar l'entorn".
- Alternativament, podem fer una proposta més oberta per involucrar la comunitat educativa en aquesta elecció. Per exemple:
 - L'equip impulsor selecciona un conjunt de 5-10 paraules que defineixin la identitat de l'escola que volem i, el dia de la presentació, la comunitat educativa participa en una votació per escollir les 3 paraules que definiran la identitat de l'escola que volem.

- L'equip impulsor redacta 3 propostes diferents de lema i, el dia de la presentació, la comunitat educativa participa en una votació per escollir el lema definitiu.

A l'apartat "Presentació de la visió a la comunitat educativa" podreu veure una proposta d'organització d'aquesta votació.

Producte final

En finalitzar aquesta part del procés de treball, l'equip impulsor, en col·laboració amb l'equip directiu, haurà redactat la visió del propi centre per a l'any 2030, partint de les aportacions dels diferents agents de la comunitat educativa, d'acord amb la següent estructura.

Cal assegurar que el propòsit del centre contingui la resposta a la pregunta:

Quin model de persona volem educar?

- Quins valors tindran els infants en acabar la seva etapa al centre?
- Quines seran les competències dels infants en acabar la seva etapa al centre?
- Quins seran els trets de caràcter dels infants en acabar la seva etapa al centre?

En conclusió, és essencial que el propòsit contingui un "retrat" de com serà l'infant en acabar la seva etapa educativa al centre. Aquest serà l'element clau de la visió.

El nostre centre l'any 2030		
Lema del centre		
Propòsit:		
Pràctiques:	Avaluació:	Organització:

4. Comunicació de la visió

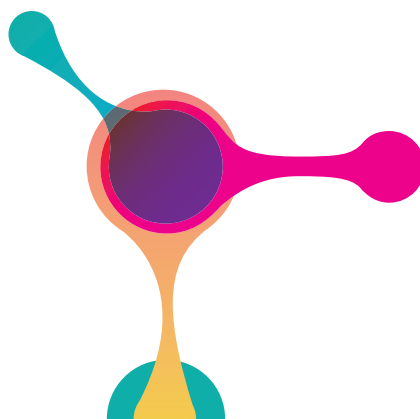
Wednesday, 26th of April 2017
Q- ore
A- elowith A-
Q- Why are you @?
A- I am unamb. An-
Doesn't respect never is

La darrera fase del procés participatiu de creació de la visió de centre és la presentació d'aquesta visió a tota la comunitat educativa. Aquest és un moment molt important per generar el compromís de tota la comunitat i, per tant, cal planificar-lo detingudament, dedicant-hi tots els esforços, temps i recursos necessaris. Tot i que no existeix una única manera de donar a conèixer la visió d'un centre educatiu, cal assegurar que aquesta arriba a aquelles persones, col·lectius i entitats que s'espera que s'hi impliquin en el moment en què el centre avanci cap a la visió.

El procés de donar a conèixer la visió no comença quan aquesta ja està definida, sinó que s'inicia amb el seu procés de creació. Implicar els agents de la comunitat educativa del centre a l'hora de crear la seva visió és la millor estratègia perquè després aquests la coneguin i s'hi sentin implicats. Alhora, és essencial que el procés de creació de la visió acabi amb una celebració amb tota la comunitat educativa on es presenti la nova visió de centre.

Així, doncs, per una banda hi ha dinàmiques que poden ajudar a fer una comunicació efectiva de la visió mentre dura el seu procés de creació i, per altra banda, es fa necessari dedicar un dia, quan el procés participatiu hagi finalitzat, a celebrar que la visió ha estat creada. La taula que segueix presenta les diferents dinàmiques que es proposen en aquest document i la seva utilitat:

Nom	Abans de la celebració	Per formar part de la celebració
<i>La vida del centre en imatges</i>	●	
<i>La visió en objectes</i>	●	●
<i>La càpsula del temps</i>	●	●
<i>Retrat robot de persones famoses</i>	●	●
<i>Una pel·lícula del futur</i>	●	

Part V: Cinc dinàmiques per a la comunicació de la visió

La vida del centre en imatges

Tipus d'activitat: exposició fotogràfica.

Es formen petits grups (que poden ser d'un mateix nivell educatiu o d'edats barrejades). Cada grup pensa en un aspecte concret de la vida del centre educatiu un cop passi el que s'explica en la descripció de la visió.

Després pensen com es pot representar aquest aspecte en una imatge fixa, una breu explicació i un titular. L'alumnat de més edat del centre s'organitza per anar fotografiant tot el que s'ha preparat.

S'imprimeixen les fotografies i es fa una exposició amb les escenes, els textos i els titulars. Si es creu oportú, es fan servir gomets de colors per indicar quins dels quatre pilars del marc d'escola avançada es poden veure a cada fotografia.

Es fa el mateix amb el professorat i amb les famílies.

Amb tot el que s'ha obtingut es prepara una exposició en un lloc visible i de pas del centre (un vestíbul, uns porxos, etc.).

La visió en objectes

Tipus d'activitat: instal·lació.

Es treballa en petits grups. Un cop han llegit la descripció de la visió, cadascun prepara un llistat de les situacions que creuen que definiran la vida del centre en un futur i busquen un objecte que ho representi.

Posen una targeta a cada objecte i escriuen quin és el sentit d'aquell objecte. Les targetes poden ser de quatre colors en funció del concepte del marc d'escola avançada que representen.

Es prepara un espai a l'entrada del centre educatiu on es van deixant tots els objectes amb les targetes ben visibles. Al final, obtenim una exposició col·laborativa de com volem que sigui l'educació al nostre centre en els propers anys.

La càpsula del temps

Tipus d'activitat: escriptura i tires còmiques (opcionals) i instal·lació.

Cada membre de la comunitat educativa rep un full d'una llibreta que representa un diari d'algú del futur. Allà hauran d'escriure un breu text com si fos un fragment d'un diari personal on expliquen com s'està aprenent l'any 2030. Hauran de fer aparèixer el paper del professorat i de les famílies. Les famílies podran escriure com veuen que hauran d'acompanyar els aprenentatges des de casa.

En un espai visible del centre es col·locarà una càpsula del temps (un contenidor gran i decorat) on tothom deixarà el seu text enrotllat amb un cordill.

El dia que es faci la festa de presentació de la visió de centre, tothom podrà agafar-ne un a l'atzar, representar-lo gràficament en una tira còmica de dues o tres vinyetes i penjar-lo a les parets del lloc on estigui la càpsula. D'aquesta manera, les parets s'aniran decorant poc a poc amb les aportacions de tots els participants.

Retrat robot de persones famoses

Tipus d'activitat: instal·lació plàstica.

Es formen grups de 3 o 4 persones. Cada grup estarà format per alumnat del mateix nivell o de nivells barrejats, o per professorat i famílies barrejades.

Un cop els grups han llegit i comentat la visió, hauran de decidir com creuen que serà la persona que hagi passat pel centre l'any 2030. Després, prepararan el seu retrat robot de com seria aquesta persona. No han de pensar només en la cara sinó en tot el cos.

Un cop el tinguin, buscaran fotografies d'aquestes persones i prepararan un collage on es vegi com seria aquest alumne i a qui s'assemblaria. Totes les imatges es penjaran en un lloc visible.

Una pel·lícula del futur

Tipus d'activitat: vídeo.

Es formen grups (o es treballa amb tot el grup-classe actual). Cadascun rebrà el text de la visió de centre i un moment quotidià de la vida al centre (per exemple, primera hora del matí, treballant a classe, avaluant els coneixements obtinguts, utilitzant diferents espais, etc.). Hauran de pensar com seria aquest moment i preparar una breu representació sense paraules.

Un cop totes les escenes han estat preparades, es graven en un vídeo. Es prepara un guió explicant el que mostren les imatges, el qual s'afegirà al vídeo mitjançant una veu en off. El dia de la presentació de la visió, es fa un passi d'aquesta pel·lícula.

Part VI: Presentació de la visió a la comunitat educativa

Preparació de la presentació

La visió de centre s'ha construït amb la participació activa de tota la comunitat educativa i, ara, cal que l'equip impulsor prepari i planifiqui la forma d'aconseguir que tothom entengui, valori i es comprometi amb les implicacions que té per al centre acceptar de tirar endavant el somni de l'escola que volem.

Objectiu

L'equip impulsor (en col·laboració amb l'equip directiu) planificarà la presentació de la visió de centre amb els objectius de:

- Celebrar el procés realitzat conjuntament tota la comunitat educativa (alumnes, claustre i famílies) del centre per a crear la visió.
- Generar el compromís de tota la comunitat educativa a l'hora d'avançar cap a la visió de centre.

Aquesta, doncs, és una fase de treball intern de l'equip impulsor (en col·laboració amb l'equip directiu, de la manera que el centre ho determini).

En el següent apartat d'aquest kit ("Presentació de la visió a la comunitat educativa") trobareu una proposta concreta d'estructuració de la presentació. Per tal de planificar correctament l'acte de presentació de la visió de centre, cal tenir en compte els aspectes que es relacionen a continuació:

Què cal assegurar?

- 1. Tenir clar qui és el públic que tindrem a la presentació.**
 - Convidarem tota la comunitat educativa a la presentació de la visió de centre. A l'hora de planificar la presentació, ens hem de posar al lloc dels diferents col·lectius (alumnat, famílies i claustre), imaginar-nos què pensen, què saben i què senten sobre la visió de centre, quina ha estat la seva implicació en el procés participatiu i què és el que necessiten i valoren més de la visió.
- 2. Tenir clar quins són els objectius que volem aconseguir.**
 - En finalitzar la presentació, quins canvis volem que es produeixin en la comunitat educativa? Quins canvis en el fer, pensar i sentir volem que succeeixin? Quin impacte esperem aconseguir? Quin compromís volem que la comunitat estableixi?
 - L'equip impulsor pot començar la planificació de la presentació fent-se aquestes preguntes.
- 3. Seleccionar els missatges principals que volem transmetre i dominar els seus continguts.**
 - Cal identificar les idees clau de la visió de centre i redactar-les en forma de missatges clau, breus i concrets. Cal conèixer bé com ha estat el treball dels grups, les dificultats que han tingut, l'esforç i les ganes que hi han posat. L'acte de presentació ha de reconèixer i celebrar el treball dels diferents col·lectius.
- 4. Dotar la visió de centre d'una estructura simple i entenedora.**
 - Mantindrem l'esquema bàsic: Propòsit, Pràctiques d'aprenentatge, Avaluació i Organització (quatre eixos del marc d'escola avançada) amb el qual hem estat treballant al llarg de tot el procés participatiu de creació de la visió. Com hem comentat abans, podem resumir el propòsit (l'eix que determina l'essència de l'escola i condiciona els altres eixos) en un lema o un conjunt de 3 paraules clau que defineixin el caràcter de la nostra escola desitjada.
- 5. Emprar un llenguatge simple i positiu.**
 - Hem de ser curiosos amb el llenguatge que utilitzem al llarg de tota la jornada i en els missatges escrits en cartells i pancartes. Cal emprar un llenguatge fàcil, sense tecnicismes, amb frases simples, missatges concisos i escrits en positiu.
- 6. Determinar el format o formats que la presentació tindrà.**
 - L'equip impulsor dissenyarà la forma que tindrà la presentació: exposició dels treballs realitzats per tots els grups, conferència o discurs, taller participatiu, intervencions del diferents col·lectius, diari de la visió, jornada festiva del "dia de la visió de centre" per a tota la comunitat, votació del lema de la visió, etc.

7. Establir una coherència al llarg de tota la presentació.

- Sigui quin sigui el format de la presentació, cal cuidar-ne la coherència. Coherència en el missatge, en el grafisme, en els continguts, en la disposició temporal, en la participació, en les activitats que els assistents realitzin i en els moments equilibrats de reflexió, emoció i acció.

8. Manegar els temps amb ritme i equilibri.

- L'equip impulsor planificarà l'acte de presentació de la visió de manera que sigui àgil, dinàmic i equilibrat pel que fa a temps.

9. Dissenyar una planificació minuciosa de la presentació de la visió.

El treball de planificació de la presentació de la visió que durà a terme l'equip impulsor ha de tenir en compte els següents aspectes:

- Horaris detallats de l'acte de presentació.
- Rols i responsabilitats dels organitzadors (abans, durant i en finalitzar l'acte de presentació).
- Materials necessaris.
- Plans "B" o alternatius.
- Previsió d'un conductor o presentador dels actes i/o un dinamitzador/a de la jornada.

10. Fomentar la màxima concurrència a l'acte de presentació

Per aconseguir l'objectiu de generar el compromís de tota la comunitat amb la visió de centre creada no n'hi ha prou amb planificar una excel·lent presentació: cal aconseguir que el públic hi assisteixi. Per això, és necessari que l'equip impulsor tingui en compte i planifiqui els següents aspectes:

- La forma de comunicació de l'acte de presentació de la visió de centre. Com s'informarà les famílies, l'alumnat i el professorat d'aquest esdeveniment? Com es transmetrà la importància d'assistir-hi? Quin és el canal i el format més adequat per fer aquesta comunicació? Pot ser una carta, pot ser un correu, pot ser un anunci a la pàgina web, o una pancarta a l'escola, o apel·lar a un missatge emotiu, o utilitzar fotografies del procés, etc. L'equip impulsor determinarà la millor estratègia per informar de l'esdeveniment a tota la comunitat educativa.
- Una estratègia per animar l'assistència pot ser implicar els alumnes i també les famílies (a través de l'AMPA, per exemple) en el procés de preparació de la presentació: ajudant a preparar els materials de l'exposició o col·laborant en l'edició dels vídeos, per exemple.

Presentació de la visió a la comunitat educativa

La fase culminant del procés participatiu de creació de la visió de centre és la presentació de la visió a la comunitat educativa. Aquest és un moment clau en el procés, tan important com l'elaboració de la visió mateixa.

La proposta que presentem en aquest apartat és organitzar el "**dia de la visió de centre**", una jornada de caire festiu per vehicular la difusió de la visió de l'escola que

volem, per prendre consciència de la necessitat i urgència del canvi i, en definitiva, per celebrar el compromís de la comunitat educativa amb la formulació de la visió i les conseqüències de posar-la en marxa.

Objectiu

Aconseguir el compromís de tota la comunitat amb la visió de centre creada a partir de les aportacions de l'alumnat, el claustre i les famílies.

En què consisteix el “dia de la visió de centre”

- **És una festa de celebració.**

El “dia de la visió de centre” és una jornada de caire festiu que aplegarà tota la comunitat educativa al centre. Per tant, ha de tenir elements lúdics i ha de convidar a la participació activa de tota la comunitat.

- **Presenta una gran idea.**

La visió és la descripció del futur que volem per al nostre centre. Ens permet assegurar que, en part, el futur serà el que nosaltres volem i el que podem crear. És la gran idea a presentar en societat: la solució de futur que volem per millorar l'escola.

A l'hora de presentar la visió de centre a la comunitat educativa, cal tenir sempre presents aquests conceptes i lligar-los de forma que, finalment, aconseguim explicar a la societat i a nosaltres mateixos qui som com a organització educativa, què pretenem fer i aconseguir i com ho volem dur a terme.

- **Mostra el procés participatiu a través d'una exposició.**

L'inici de la jornada és un moment clau. La proposta que us fem és obrir la jornada del “dia de la visió de centre” amb la inauguració d'una exposició amb totes les aportacions que els grups de treball han fet durant la construcció conjunta de la visió.

Cal que sigui una exposició fàcil de seguir i senzilla de preparar, on es vegi reflectit el treball de tots els col·lectius.

Idees per organitzar l'exposició

- *Preparació fàcil:* S'utilitzen caixes de cartró de mides diferents (aproximadament d'1m²) per fer les separacions temàtiques i les divisions per col·lectius. Les caixes queden travades amb cinta adhesiva. Sobre aquesta superfície es situen les aportacions dels diferents col·lectius (alumnat, famílies i claustre) en forma de dibuixos, murals, fotografies, textos, etc.
- *Fàcil de seguir:* Es dissenya un circuit per facilitar el recorregut. Es fan rètols que identifiquen els temes o les etapes del procés.

- **Mostra el treball de tots els col·lectius:** Inclou propostes de l'alumnat dels diferents cursos, aportacions de les famílies i del claustre. Podem mostrar els productes elaborats en aquestes dinàmiques (murals, textos, dibuixos, maquetes, etc.), però també evidències del treball realitzat, com vídeos o fotografies del procés participatiu, cites concretes de frases que han dit els participants en el procés, entrevistes realitzades a persones dels diferents col·lectius, etc. En la selecció de fotografies, vídeos i altres evidències procurarem que es vegin reflectits els moments més simpàtics i emocionants del treball dels grups. Seran molt apreciats els moments dels nois i noies de l'escola.

- **La jornada acaba amb la votació del lema de l'escola.**

El final de la jornada és un altre moment clau del “dia de la visió de centre”. La proposta que us fem és acabar la jornada amb una votació del lema que millor defineixi i sintetitzi la visió del centre escolar que volem. Serà una votació fàcil de proposar i i que permeti fer el recompte de vots d'una manera senzilla.

Idees per preparar la votació

- L'equip impulsor haurà preparat 3 lemes diferents, que es proposaran als participants per ser votats. Estaran escrits en fotocòpies que es repartiran entre els assistents. També podem fer 3 cartells amb les 3 propostes de lema.
- La votació es farà amb cartolines verdes. A la proposta de cadascun dels lemes, tots els participants aixecaran la cartolina verda per manifestar la seva elecció. Així, fer el recompte de vots serà fàcil.
- El lema triat per tothom serà el preàmbul de la visió de centre. Acabarem el “dia de la visió de centre” llegint de forma solemne la visió en el format de l'esquema bàsic:

El nostre centre l'any 2030		
Lema del centre		
<i>Propòsit:</i>		
<i>Pràctiques:</i>	<i>Avaluació:</i>	<i>Organització:</i>

- **Manifesta de forma explícita els canvis desitjats.**

Podem escriure en pancartes els canvis que volem que s'esdevinguin al centre. Quins pensaments, sentiments i maneres de fer hem de canviar per fer realitat el somni de l'escola que volem.

- **Ritualitza el compromís.**

Caldrà preveure el moment en què tota la comunitat educativa acceptarà el compromís de tirar endavant la visió i fer realitat el somni: començar a construir l'escola que volem fer realitat en els propers anys.

Aquest "ritual" de compromís pot ser, per exemple:

- un aplaudiment al final de la lectura solemne de la visió.
- un enlairament de globus amb la visió escrita en uns papers lligats al fil del globus.
- una abraçada col·lectiva, senyal de compromís, al final de la jornada.
- el cant d'un himne o una cançó adient i que simbolitzi el compromís amb la visió.
- un dibuix o mural col·lectiu en el qual participarà tota la comunitat educativa al llarg del "dia de la visió de centre".
- una fotografia de tota la comunitat educativa.

Amb alguna d'aquestes propostes o d'altres que se us acudeixin, l'objectiu és fer un "ritual" que simbolitzi el compromís de tota la comunitat educativa amb aquesta visió que volem per al futur del nostre centre.

Aquest document s'ha creat en el marc
del programa Escola Nova 21.

Edita:

Entitats promotores:

Aquest treball està subjecte a la llicència Creative Commons
de Reconeixement-Compartir Igual 4.0 Internacional